

[Udenrigsministeren]

stallationer, som er livsnødvendige for civilbefolkningen, f.eks.: afgrøder, fødevarer, drikkevands- eller overrislingsanlæg, samt at angribe dæmninger, diger og atomkraftværker, hvis der hermed kan forårsages alvorlige tab blandt civile. Der er endvidere indført forbud mod at forårsage omfattende og langvarige skader på det naturlige miljø.

Som en nyskabelse er der gennemført en særlig folkeretlig beskyttelse af civilforsvaret, der tilstræber at sikre, at sådanne organisationer ikke hindres i at udøve deres opgaver til fordel for civilbefolkningen. Samtidig er der indført et særligt kendemærke for civilforsvaret (blå trekant på orange baggrund).

En anden nydannelse udgør den vedtagne selvstændige protokol (II) om interne væbnede konflikter (borgerkrige). Protokollen er mindre vidtgående end protokol I, fordi de fleste stater opfatter borgerkrige som et indre anliggende, der ikke skal reguleres gennem internationale konventioner. Det er netop en af de alvorligste hindringer for sikringen af de grundlæggende menneskerettigheder, at mange lande vil dække sig ind under henvisning til, at interne anliggender er et »reserveret domæne«, som ikke kommer de øvrige medlemmer af det internationale samfund ved. Man har derfor i protokol II måttet af finde sig med betydelige begrænsninger i retning af, at disse regler kun skulle omfatte egentlige borgerkrige eller borgerkrigs lignende situationer og ikke få indflydelse på staternes selvbestemmelse eller de enkelte regerings ret til at opretholde ro og orden indtil med alle lovlige midler.

Men ét er at enes om regler, et andet er at sikre dem overholdt. Sammen med bl.a. Norge og Sverige tog Danmark initiativet til fremsættelse af et forslag om, at der oprettes en permanent international undersøgelseskommission på 15 medlemmer med den opgave at undersøge påståede brud på Genèvekonventionerne. Det var et væsentligt element i forslaget, at der skulle finde undersøgelse sted, såfremt det blot begæredes af den ene part i en konflikt, og at man altså ikke behøvede alle de stridende parters samtykke. Desværre kunne der ikke samles flertal for et så vidtgående forslag, og i den endelige udformning (art. 90) blev det gjort valgfrit, om staterne vil underkaste sig undersøgelseskommissionens kompetence.

Jeg vil gerne understrege, at mange af de vedtagne bestemmelser er affattet – og bevidst sådan – under benyttelse af retlige standarder (»nødvendige forholdsregler«, »vilkårlige angreb«, »tilfældige tab«, »påregnelig militær fordel«, »overflødig skade« m.m.), som gør det vanskeligt at give entydige svar på, hvilke præcise situationer der dækkes af sådanne udtryk.

En klar begrænsning i de to tillægsprotokollers anvendelsesområde består deri, at protokollerne ikke omhandler A-, B- og C-våben. Den trussel, som anvendelse af sådanne våben indebærer mod menneskelig overlevelse og mod det menneskelige miljø, ses alene at kunne afvendes gennem vedvarende og konsekvent gennemført afspændingspolitik og nedrustning.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, skal jeg hermed tillade mig at anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Gammelgaard (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m.v.

(Lovforslag nr. L 116).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets bemærkninger.

Maisted (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om folkeafstemning om kernekraft i Danmark.

(Lovforslag nr. L 118).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Formanden:

Det som nr. 17 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. 214), der er stillet af Finn Jørgensen (KF) til indenrigsministeren, udgår til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. 231

1) Til udenrigsministeren af:

Bo Kristensen (KF):

»Med hvilken begrundelse har udenrigsministeren nægtet at udstede visum til enkeltpersoner, der ønsker at deltage i et sportsarrangement, hvor deltagerne er individuelt tilmeldt og ikke repræsentanter for nogen nation?«

Skriftlig begrundelse

I forbindelse med en international grand prix-turnering i tennis, som for første gang skal afholdes i København, har ministeren nægtet at udstede visum til tre deltagere, der er individuelt tilmeldt turneringen. Der er tale om et afslag for tre personer, der er fast bosiddende i USA, og som ofte har deltaget i internationale turneringer flere steder i verden. Ved at nægte at udstede visum blander ministeren sport og politik sammen og bidrager også til, at den sportslige værdi af sportsarrangementet forringes væsentligt. De pågældende rammes også økonomisk, idet der er tale om professionelle tennisspillere.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Grundlaget for regeringens holdning er det fællesnordiske handlingsprogram mod Sydafrika, som blev vedtaget på det nordiske udenrigsministermøde i Oslo den 9. og 10. marts 1978, og som blev tiltrådt af det danske folketing den 26. maj 1978. Handlingsprogrammet indeholder bl.a. en henstilling om at bringe sportslige kontakter med apartheidregimet i Sydafrika til ophør.

Som bekendt nægtede vi fra dansk side i august 1980 visum til et hold sydafrikanske femkæmpere, men gav visum til en professionel sydafrikansk bokser. Argumentet var, at de sydafrikanske femkæmpere kunne siges at repræsentere Sydafrika, medens den professionelle bokser alene repræsenterede sig selv.

Denne afgørelse gav anledning til kritik fra bl.a. Dansk Idræts-Forbund, som fandt, at der var tale om forskelsbehandling mellem amatører og professionelle. I besvarelse af kritikken erkendte jeg bl.a. i et indlæg i Politiken den 14. oktober 1980, at man kunne sætte spørgsmålstegn ved begrundelsen for den sondring, som vi havde anlagt, og jeg

bebudede mere principielle overvejelser om visum til individuelle sportsfolk.

Overvejelserne resulterede i, at regeringen siden efteråret 1980 har fulgt den praksis, at der nægtes indrejsevisum til alle sydafrikanske statsborgere, som ønsker at deltage i sportsaktiviteter i Danmark.

Bo Kristensen (KF):

Jeg takker for ministerens svar, men er ikke tilfreds. Det har jo været sådan i vores holdning over for sportslige aktiviteter siden slutningen af 1940'erne, at specielt østeuropæiske sportsfolks ankomst er blevet betragtet som et åndehul, hvorigennem man måske har kunnet føre en dialog med Østeuropa. Det har også på det diplomatiske plan været således, at vi udenrigspolitisk har anerkendt lande i enhver henseende. I denne sag er der ikke tale om sydafrikanere, medmindre man kun anvender fødestedskriteriet, for de har jo opholdt sig langvarigt i USA. Samtidig må vi se på arrangementets art. Der er her udelukkende tale om individuel tilmelding til en international turnering, hvor man samler point til en rangliste på verdensplan. Derfor finder jeg det ejendommeligt, at man her anlægger et holdsynspunkt og ikke et individuelt syn på hver enkelt deltager.

Når ministeren lægger vægt på det fællesnordiske ministerprogram fra 1980, må vi konstatere, at netop en af disse personer deltog i tennisturneringen Stockholm Open i november måned 1981. Så andre nordiske ministre har altså anlagt en anden synsvinkel end den, vor udenrigsminister har anlagt i denne sag. Derfor finder jeg det ejendommeligt.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg vil for det første sige, at dele af det, som hr. Bo Kristensen her har sagt, er besvaret i det, jeg sagde i mine indledende bemærkninger. Grundlaget er det fællesnordiske handlingsprogram, hvor et af punkterne er spørgsmålet om sportsligt samkvem med Sydafrika.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der i den forbindelse fra samtlige de nordiske regeringer blev rettet henvendelse til idrætsorganisationerne om at følge denne henstilling. De eneste idrætsorganisationer, der ikke fulgte denne henstilling, var de danske.

[Udenrigsministeren] -

Vi har et permanent embedsmandsudvalg, der arbejder med spørgsmålet Sydafrika på embedsmandsplan imellem de nordiske lande, hvor vi forsøger at opnå en ensartet holdning. Jeg er godt klar over, at der blev udstedt visum til Stockholm Open, men jeg må på den anden side fastholde, at der, når det drejer sig om individuelle sportsfolk og professionelle sportsfolk, klart offentligt har været tilkendegivet, at vi ikke ønskede at sondre imellem amatører og professionelle eller individuelle for ikke at skabe usikkerhed. Vi ønskede klarhed, og vi har i vort samarbejde med de øvrige nordiske lande plæderet for dette synspunkt; i hvert fald er det den danske regerings holdning.

Endelig vil jeg sige til hr. Bo Kristensen, der taler om den linje, der har været i forhold til Østeuropa siden slutningen af 1940'erne, at det, som regeringen bygger på, er en flertalsvedtagelse i dette folketing, hvori indgik henstillingen til danske idrætsorganisationer vedrørende idrætssamarbejdet med Sydafrika.

Bo Kristensen (KF):

Hvad angår det arrangement, der her er tale om, er det sådan, at ingen dansk idrætsorganisation har kunnet bestemme, hvem der skulle være deltager, idet det er den enkelte, der selv tilmelder sig. Derfor har idrætsorganisationen ikke haft den indflydelse, som ministeren her betoner, og det gør ikke ministerens besvarelse mere rigtig, at han henviser til min begrundelse for mit spørgsmål. Det er altså ikke et holdarrangement, men en individuel tilmelding, og jeg nævnte også, at vi her talte om personer, som har boet fast i USA i flere år, og som i henseende til statsborgerskab indtager en mellemposition, idet de rejser på grønt pas, og også det gør jo situationen noget anderledes.

Derfor kunne man stille ministeren spørgsmålet: hvis disse personer, der af fødsel er sydafrikanere, en dag får amerikansk statsborgerskab, vil de så også blive nægtet tilladelse til at deltage i sportslige arrangementer i Danmark?

Dohrmann (FP):

Jeg er enig med spørgeren i, at det bliver noget forplumret og krampagtigt, hver eneste gang regeringens medlemmer begynder at blande sport og politik sammen; det har vi

set mange eksempler på. Men jeg vil spørge ministeren, om det ikke er således, at de pågældende spillere, såfremt de var rejst ind i landet som almindelige turister, kunne have deltaget i Danish Open, eller ville ministeren i så tilfælde være gået så vidt, at han ville have forsøgt at få de pågældende udvist? Det synes jeg ville være interessant at få at vide.

Arentoft (FP):

Jeg vil gerne spørge, om udenrigsministeren finder det klogt og velovervejet at blande politik og sport sammen. Hvor går grænsen? Samtidig vil jeg gerne spørge om, hvilke andre lande der ikke kan sende sportsfolk til deltagelse i sportsarrangementer i Danmark.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

For det første vil jeg give hr. Bo Kristensen ret i, efter de oplysninger, jeg har fået, at de pågældende har opholdt sig i længere tid i USA. Jeg ved ikke, om jeg vil bruge betegnelsen grønt pas, al den stund de pågældende rejser på sydafrikansk pas, men der er tale om et særligt stykke papir for folk, der har længere ophold, end almindeligt visum kræver, i USA.

Dernæst vil jeg sige, at det er rigtigt, at de enkelte melder sig, og at arrangørerne ikke lang tid i forvejen har vidst, hvem der har meldt sig til dette, men på den anden side har regeringen offentligt tilkendegivet sin holdning på en sådan måde, at de pågældende måtte vide, at visum ikke vil blive udstedt til dem. Jeg har haft møde med repræsentanter for Dansk Tennisforbund og arrangørerne af den pågældende turnering, fordi jeg ønskede at vide, om der var sådanne nye elementer i sagen, at stillingen kunne ændres fra regeringens side. Det var der ikke.

Når hr. Bo Kristensen direkte spørger, om de ville have fået visum, hvis de havde været amerikanske statsborgere, kan jeg give et meget klart svar ved at sige, at det ville de naturligvis have fået. Men jeg vil også i sagens interesse gøre opmærksom på, at der efter de oplysninger, jeg ligger inde med, endog ikke er tale om, at de har ansøgt om amerikansk statsborgerskab.

Så vil jeg til hr. Dohrmann sige, at der ikke i det nordiske handlingsprogram, ej heller i den folketingsbeslutning, der blev vedtaget i 1978, findes noget om at nægte visum

[Udenrigsministeren]

til turister fra Sydafrika, og det vil sige, at den mulighed naturligvis står åben, hvis man ønsker at benytte den, at man kan rejse ind som turist og rent faktisk deltage i et sportsarrangement. Det har der været et eksempel på, nemlig et rostævne, så vidt jeg husker, på Fyn for et år eller to siden. Det kan vi ikke gardere os imod, og det ønsker vi heller ikke at gardere os imod, fordi vi ikke ønsker, at turister skal nægtes visum.

I forlængelse af det, jeg sagde til hr. Dohrmann, vil jeg sige til hr. Arentoft, at når den danske regering har indtaget denne holdning, gør vi det som sagt i samarbejde med andre nordiske regeringer, og det bygger igen på en vedtagelse i FN's generalforsamling. I det hele taget er hele grundlaget den holdning, som FN har indtaget i forhold til apartheidregimet i Sydafrika. Jeg kan føje til, at visumnægtelse til indrejse for andre landes sportsudøvere – sådan opfattede jeg spørgsmålet – ikke forekommer. Det eneste, der er tale om, er altså, at vi sammen med andre nordiske lande har fulgt en henstilling fra FN om gennem denne praksis over de andre punkter i handlingsprogrammet at lægge pres på Sydafrika, så vi kan få afviklet apartheidregimet.

Bo Kristensen (KF):

Hvad angår FN-aftalen, forholder det sig sådan, at intet land har fulgt den praksis, at individuelle tilmeldinger nogetsteds i verden har fået en så bombastisk modtagelse som den, udenrigsministeren her giver udtryk for.

Og også med hensyn til de nordiske aftaler er vi det eneste land, som har nægtet visum, idet man f.eks. i Sverige har sagt god for et sådant arrangement. Det giver altså nogle begrænsninger, når man nægter sportsarrangementer af en sådan klasse og et sådant format. Der er her tale om en individuel indsats og en individuel konkurrence, hvor tilmeldingen bestemmes alene af den enkelte deltager, og det finder jeg meget væsentligt.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg kan til hr. Bo Kristensen kun sige, at vi som sagt har dette permanente embedsmandsudvalg, hvor man drøfter tingene med henblik på at nå frem til en fælles ordning. Jeg konstaterer, at der har været tale om Stockholm Open med deltagelse af sydafrikanske statsborgere, og jeg vil bare udtrykke

forhåbningen om, at vi når frem til en fælles ordning, der vil være i overensstemmelse med den praksis, som regeringen finder er den rigtige.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 235**2) Til udenrigsministeren af:****Pelle Voigt (SF):**

»Hvordan og hvornår agter regeringen i overensstemmelse med Europarådets resolution 765 (1982) at tage skridt til, at det tyrkiske militærdiktatur indklages for Menneskerettighedskommissionen for sine grove krænkelse af menneskerettighederne?«

Skriftlig begrundelse

På Europarådets forsamling januar 1982 stemte SF som det eneste danske parti for Tyrkiets udelukkelse af Europarådet. Efter disse forslags bortfald stemte den samlede danske delegation for den vedtagne resolution 765, der opfordrer til, at Tyrkiet indklages for Menneskerettighedskommissionen.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Spørgsmålet drejer sig om forholdet til Tyrkiet og konsekvenser af den vedtagelse, som fandt sted ved den parlamentariske forsamlings sidste møde med hensyn til Menneskerettighedskommissionen og situationen i Tyrkiet.

Her vil jeg meget kort sige, at vi for tiden er i kontakt med en række lande om, hvorledes den rådgivende forsamlings resolution om situationen i Tyrkiet bør følges op.

I disse overvejelser indgår muligheden for at indbringe sagen for Den europæiske Menneskerettighedskommission i Strasbourg. Jeg forventer, at disse drøftelser vil kunne tilendebringes inden for en overskuelig fremtid, og regeringen vil derefter tage stilling til, hvilke skridt der bør træffes.

Det siger under disse omstændigheder sig selv, at jeg ikke i dag kan komme ind på nærmere enkeltheder med hensyn til de konsultationer, der er i gang på embedsmandsplan.

Pelle Voigt (SF):

[Pelle Voigt]

Jeg takker ministeren for svaret, men må sige, at jeg fandt det overordentlig uklart.

Sagen om Tyrkiets forhold til Europarådet har jo nu forskellige steder været behandlet og diskuteret i over et år. I den resolution, som blev vedtaget i Europarådets forsamling, peges der direkte på den mulighed, at regeringer indbringer situationen i Tyrkiet, overtrædelserne af menneskerettighederne, for Menneskerettighedskommissionen. Det var især de skandinaviske delegationer, som var drivkræfter i at få gennemført denne resolution, som vel må opfattes som et fremskridt, selv om det jo ligger helt klart, at Tyrkiet har overtrådt menneskerettighederne så groft, at landet for længst burde have været udstødt af Europarådet, hvad det danske LO også har krævet.

Derfor vil jeg spørge, om ministeren virkelig ikke er i stand til at fortælle, om man har planer om at anvende den passus i Europarådsresolutionen, som påpeger den mulighed, at regeringer indbringer Tyrkiet for Menneskerettighedskommissionen, eller om ministeren ikke kan fortælle, om det er med henblik på det, der forhandles med andre regeringer.

Jeg synes, at svaret var aldeles uklart og ikke giver nogen fornemmelse af, hvad regeringen egentlig har tænkt sig at gøre i denne sag.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg vil sige til hr. Pelle Voigt, at det jo ikke behøver at være mig, der er uklar; det kan også være modtageren, der ikke rigtig har forstået, hvad der egentlig blev sagt. Jeg mener nemlig ikke, at mine bemærkninger på nogen måde er præget af uklarhed. Jeg sagde netop udtrykkeligt – men det kan være, at hr. Pelle Voigt har haft manuskript med hjemmefra og ikke har været forberedt på, at jeg havde givet dette imødekommende svar – at vi er i gang, embedsmænd imellem i en række lande, med at undersøge forskellige muligheder, herunder også muligheden for at indanke Tyrkiet for Menneskerettighedskommissionen i Strasbourg. Tydeligere kan det vel ikke siges, hr. Pelle Voigt.

Jeg vil naturligvis ikke på et tidspunkt, hvor disse forhandlinger pågår, begynde at komme med referater af dem, for det vil være direkte ødelæggende for selve sagen, hvis jeg på nuværende tidspunkt begynder at refe-

rere. Derfor håber jeg i hvert fald, at andre end hr. Pelle Voigt kan forstå, at disse forhandlinger og sonderinger må tilendebringes, før man kan komme med noget konkret udspil.

Pelle Voigt (SF):

Jeg har forståelse for, at man ikke skal gribe ind i forhandlingerne på nuværende tidspunkt, men når man fører sådanne forhandlinger, må de vel have et eller andet formål – regeringen må vel have tænkt sig noget med at indlede den slags forhandlinger – og det er sådan set det, der ligger mig på sinde at få frem. Hvad er det, regeringen har tænkt? Hvad er regeringens mål med de forhandlinger?

Bjørn Elmquist (V):

Jeg har et par tillægsspørgsmål til ministeren. Ikke så meget om indholdet af disse forhandlinger med andre lande som om, hvorvidt udenrigsministeren her vil fremsætte en vurdering af, hvordan Tyrkiet kan tænkes at ville reagere på en sådan eventuel anklage fra bl.a. dansk side. Er det udenrigsministerens indtryk, at det er sådan, at Tyrkiets repræsentanter – i øjeblikket militærjuntaen – vil komme og prøve på at forsvare sig mod de meget alvorlige anklager, der i givet fald vil blive rettet imod dem? Det var en af de helt væsentlige ting, der motiverede, tror jeg nok jeg kan sige, os, der stemte for denne vedtagelse i Europarådet, at man kunne få en intensiveret dialog i gang med Tyrkiet.

Den anden ting, jeg ville spørge udenrigsministeren om, er mere faktuel. Hvis der en skønne dag bliver afsagt en kendelse fra Menneskerettighedskommissionen, vil det så være en skyldig eller ikke-skyldig, som lægger op til en politisk afgørelse i ministerkomiteen af, hvad der så skal ske, om konsekvensen må være den, at Tyrkiet skal ekskluderes?

Steen Folke (VS):

Også jeg vil gerne stille et tillægsspørgsmål. Man kan ikke komme uden om, at tiden går og går, det tyrkiske militærdiktatur har altså siddet ret længe allerede, og man har været vældig længe om at finde ud af at gøre noget som helst, men nu forhandler man altså videre. Det ville være rart at få en for-

[Steen Folke]

nemmelse af, om de mange forhandlinger omsider måske snart kunne føre til noget konkret.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om han kan sige noget lidt nærmere om, hvornår de forhandlinger, der pågår, kan tænkes at være afsluttet. Er det rimeligt at forestille sig, at de er afsluttet i løbet af 14 dage fra nu af, eller kan man måske sige i det mindste, at de vil være afsluttet inden påske? Kan ministeren komme et sådant tidspunkt lidt nærmere?

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

For tredje gang vil jeg gerne sige til hr. Pelle Voigt, at formålet med de sonderinger, som Danmark mellem en lang række lande har taget initiativet til, er at behandle Tyrkiets situation for øjeblikket i relation til Europarådet og hele grundlaget for Europarådet, der er menneskerettighederne, og med henblik på at indklage Tyrkiet for Menneskerettighedskommissionen i Strasbourg. Det har jeg sagt to gange før, og nu har jeg sagt det tredje gang, og jeg vil være villig til at komme ned, efter at spørgsmålet er afsluttet, og sig det en fjerde gang.

Så vil jeg til hr. Bjørn Elmquist sige, at jeg ikke har nogen formening eller oplysning om, hvordan Tyrkiet vil reagere i en sådan situation, hvis man, som hr. Bjørn Elmquist udtrykte det, tager et initiativ fra dansk side. Men jeg kan sige, at det efter min bedste mening ikke bør være et isoleret dansk initiativ; jeg mener, at det er meget vigtigt, at der er tale om flere lande, der her går sammen; og de sonderinger, der for øjeblikket foregår, er jo altså også sonderinger mellem en række medlemmer af Europarådet.

Hvad angår de videre konsekvenser, mener jeg, det er for tidligt at begive sig ud i nogle teoretiske betragtninger om, hvad der vil blive konsekvensen, når kommissionen i Strasbourg har afsagt en kendelse. Jeg mener egentlig også, det principielt ville være forkert, hvis jeg gjorde det. Det vil afhænge af mange ting, selvfølgelig først og fremmest af kendelsen og naturligvis også af den videre udvikling i Tyrkiet henimod forhåbentlig demokratiske tilstande.

Til hr. Steen Folke vil jeg sige, at jeg ikke kan oplyse noget eksakt tidsrum for disse sonderinger. Jeg kan sige, at der har været ét møde, at der er et møde i dag, og at der om

kort tid skal være et tredje møde. Hvis jeg skal tale om en tidshorisont, vil jeg sige: ikke noget med to uger, men det ligger inden for en måned eller deromkring.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 205

3) Til arbejdsministeren af:

Steen Folke (VS):

»Vil ministeren acceptere, at EF-bestemmelser forringer dansk arbejdsmiljø bl.a. ved at forhindre en tydelig og let forståelig etikettering af produkter, der indeholder det farlige og sandsynligvis kræftfremkaldende stof epoxy?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Politiken den 8. februar 1982 har danske myndigheder måttet forringe risikomærkningen af de sundhedsfarlige epoxystoffer på grund af EFs regler. Hidtil har arbejdere, der har anvendt de pågældende stoffer, direkte kunnet læse på etiketten, at der var tale om epoxystoffer. Dette bliver ikke muligt i fremtiden, hvor der i stedet vil blive anført en kemisk betegnelse. Hidtil har arbejdstilsynet skullet godkende mærkningen, mens det i fremtiden bliver tilstrækkeligt for fabrikanterne at følge de almindelige regler for etikettering.

Der er således tale om et klart tilbageskridt med hensyn til beskyttelse af arbejdere, der er pålagt arbejde med de farlige epoxystoffer.

Steen Folke (VS):

EF blander sig i stigende grad i danske arbejdsmiljøbestemmelser; det er noget, jeg flere gange før har haft lejlighed til at diskutere med arbejdsministeren. Nu er der et nyt eksempel. Jeg har forstået arbejdsministeren på den måde tidligere, at han ikke vil acceptere, at der sker forringelser på det danske arbejdsmiljøområde på grund af EF-medlemskabet. Jeg mener, at arbejdsministeren flere gange har tilkendegivet det forholdsvis klart og utvetydigt, og derfor håber jeg, at ministeren også vil gribe ind over for denne måske i sig selv forholdsvis lille, men mener jeg, relativt klare forringelse, der er

[Steen Folke]

tale om med hensyn til etiketter omkring epoxystofferne, så jeg er spændt på at høre ministerens svar.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Efter at epoxyprodukter er blevet omfattet af miljøministeriets mærkningsregler, har arbejdstilsynet trukket sine særlige retningslinjer om mærkning tilbage. Til gengæld stiller arbejdstilsynet krav om, at der udarbejdes arbejdshygiejniske brugsanvisninger, der skal følge med enhver levering af produkterne. En sådan brugsanvisning, der skal godkendes af arbejdstilsynet, skal indeholde alle oplysninger, der er af betydning for en sikker håndtering og brug, og vil således indeholde betydeligt flere og mere udførlige oplysninger, end det vil være muligt at anføre på etiketten. Der vil i disse brugsanvisninger stadig blive krævet oplysninger om, hvilken type epoxy der er tale om.

Disse ændringer i arbejdstilsynets praksis er ved en klage blevet indbragt for arbejdsministeriet, og arbejdsmiljørådet vil få lejlighed til at drøfte sagen, inden jeg kan tage stilling til det konkrete spørgsmål.

Men jeg vil gerne bekræfte over for hr. Steen Folke det, han har refereret mig for at sige om arbejdet inden for EF vedrørende arbejdsmiljøet: vi accepterer fra dansk side ingen forringelser på dette felt.

Steen Folke (VS):

Jeg er glad for, at sagen ikke er afgjort. Jeg forstår, at regeringen endnu ikke har taget stilling til den. Nu mener jeg nok, at arbejdsministeren svarede temmelig meget uden om det, som sagen drejer sig om. Han henholdt sig til, at der er mulighed for at lave nogle brugsanvisninger, og at de kan indeholde relevante oplysninger. Det er jeg klar over. Men det er ikke tilstrækkeligt.

Det, spørgsmålet går på, er de etiketter, der skal være på bl.a. epoxyprodukter. Sagen er, at EF altså nu vil forhindre, at der direkte kan komme til at stå, at der er tale om epoxystoffer; i stedet for må der kun stå nogle kemiske betegnelser, som er uigennemskuelige for almindelige arbejdere.

At man så også kan få en brugsanvisning ved siden af, er selvfølgelig bedre end ingenting, men jeg vil gerne spørge ministeren direkte: vil ministeren acceptere, at EFs ind-

greb over for etiketterne kan føre til, at man ikke direkte på etiketterne som hidtil kan gøre opmærksom på, at der er tale om epoxyprodukter? Det er det, der er tilbage-skridtet, og det er det, jeg mener man må forhindre, i hvert fald hvis arbejdsministeren vil leve op til den holdning, han stadig siger er hans holdning, nemlig at EF-medlemskabet ikke må føre til forringelser på arbejdsmiljøområdet.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg er glad for, at hr. Steen Folke nu endelig har indrømmet værdien af de regler vedrørende epoxyprodukter, som arbejdstilsynet på min anmodning har udstedt. Da de i sin tid blev gennemført, var venstresocialisterne mildest talt meget kritisk indstillet over for dem, men det er dog bedre med en sen tak end ingen tak.

Og så vil jeg gerne sige til hr. Steen Folke, at det ville være helt urimeligt, hvis jeg her i folkettinget, inden en klagesag har gennemgået den normale behandling, begyndte at udtale mig om, hvordan den vil blive afgjort. Når vi har fastslået, at arbejdsmiljørådet, hvori arbejdsmarkedets parter og uafhængige eksperter sidder, skal have lejlighed til at udtale sig om en sag, inden der træffes afgørelse fra ministeriets side, må jeg selvfølgelig respektere denne procedure, men som jeg sagde før til hr. Steen Folke, accepterer vi selvfølgelig ikke fra dansk side forringelser af vores arbejdsmiljømæssige standard i forbindelse med det arbejde omkring farlige stoffer og materialer, der foregår på både arbejdsministeriets og miljøministeriets område.

Steen Folke (VS):

VS har ikke ændret holdning til arbejdstilsynets regler. Vi mener, at de regler, der har eksisteret, har været alt for slatte, og det vil jeg gerne sige meget ligeud. Jeg mener i øvrigt også, at arbejdstilsynets holdning i denne sag har været alt for slatten – hvis arbejdsministeren gerne vil høre det; det skal der ikke være nogen tvivl om. Men det ændrer ikke noget ved, at der kommer nogle regler fra EF, som vil gøre beskyttelsen endnu ringere end efter de i forvejen utilstrækkelige regler, som arbejdstilsynet har haft, og som vil give producenter og importører friere spil over

[Steen Folke]

for de arbejdere, som skal arbejde med disse farlige stoffer; derfor er der grund til at sige fra og gribe ind.

Når ministeren ikke vil svare direkte, vil han måske svare på et spørgsmål, der lyder: hvis det er rigtigt, som jeg siger, at der er tale om, at EF forhindrer, at man direkte på etiketten på disse stoffer kan skrive, at der er tale om epoxyprodukter, og at man i stedet for kun må anføre kemiske betegnelser, er arbejdsministeren så enig i, at det er et arbejdsmiljømæssigt tilbageskridt?

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg tror, der er få mennesker, der kan konkurrere med hr. Steen Folke i formuleringen af raffinerede hypotetiske situationer, og jeg vil i alt fald ikke forsøge; den spøg vil jeg ikke gå ind i.

Jeg vil bare sige, at EFs regler er ikke til hinder for, at vi stiller krav i medfør af arbejdsmiljøloven til tydelig etikettering på stoffer og materialer, der anvendes i arbejdsmiljøet. Spørgsmålet er så, om de regler, miljøministeriet arbejder efter, eller de tidligere epoxyregler er de bedste, og da er der nu kommet en klage, som behandles på fuldstændig normal måde i arbejdsmiljørådet; derefter vil jeg træffe min afgørelse.

Så kan jeg kun gentage over for hr. Steen Folke – og han vil jo kunne se det på alle de enkeltafgørelser, der har været truffet i årenes løb – at vi aldrig har accepteret en forringelse af danske arbejdsmiljøregler i forbindelse med EF-arbejdet, men jeg vil samtidig også sige til hr. Steen Folke, at jeg mener, det er godt, at man både på nordisk plan og på andet internationalt plan, herunder også i EF, arbejder på at få fælles minimumsregler vedrørende stoffer, materialer og andre miljømæssige anliggender.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 210

4) Til arbejdsministeren af:

Dyremose (KF):

»Hvad agter ministeren at foretage for at undgå groteske paradokssituationer som den i Lunderskov kommune, hvor 7 fastansatte kommunale arbejdsmænd ved vejvæsenet fyres til fordel for ansættelse af 15 langtidslø-

dige med den konsekvens, at staten kommer til at afholde lønudgifter til uundgåelige kommunale opgaver?«

Skriftlig begrundelse

Det er uacceptabelt, at staten yder tilskud til ansættelse af langtidslødere på områder, hvor disse forårsager, at andre mister deres job. Hvis kommunen har tænkt sig at videreføre dette system, så fører det til, at de langtidslødere bliver afskediget, når de har fået lidt erfaring. Herefter skal nye langtidslødere til efter først at være blevet oplært. Således opstår der et håbløst kinesisk æskesystem, som langsigtet kun medvirker til at gøre samfundets arbejdsløshedsproblem endnu mere uløseligt.

Dyremose (KF):

Det forholder sig heldigvis sådan, at den sag, som kom frem via den socialdemokratiske formand for teknisk udvalg i Lunderskov kommune, ikke er helt så grell, som det oprindeligt blev oplyst. Der er ikke tale om, at man erstatter 7 nuværende ansatte med 15 langtidslødere. Der er tale om, at man gradvis i en periode har måttet afskedige folk på grund af en nedsættelse af aktivitetsniveauet, og der er tale om, at man i kommunen har 12–14, som skal have et tilbud om job inden 1. april, og at nogle af disse muligvis skal udføre arbejde inden for de syvs område.

Det ændrer imidlertid ikke ved det principielle i mit spørgsmål, idet bl.a. det tidligere socialdemokratiske folketingsmedlem, nuværende miljøkonsulent i SiD Magnus Demsitz til Jyllands-Posten den 11. februar har sagt, at der næsten ikke findes den SiD-afdeling i hele landet, der ikke har klaget over eller gjort opmærksom på, at der er en udvikling i gang, som aldrig har været tilsigtet.

Jeg håber derfor, at arbejdsministeren har nogle principielle kommentarer til denne paradokssituation.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg er glad for de bemærkninger, hr. Dyremose ledsagede sit spørgsmål med her i dag, for det er nok rigtigt, at den fremstilling, der navnlig har været givet i Jyllands-Posten, ikke har været fuldstændig korrekt i forhold til, hvad der er foregået i Lunderskov.

[Arbejdsministeren]

Så kan man stille sig selv det spørgsmål, om det, der foregår i Lunderskov, i virkeligheden ikke er lige så alvorligt, nemlig at man undlader at genansætte den normale sæsonmæssige arbejdskraft og i stedet benytter langtidsarbejdsløse, men det får vi i øjeblikket undersøgt. Jeg har bedt arbejdsmarkedsnævnet for Vejle amt om at få dette forhold klarlagt, og det vil selvfølgelig ske.

Efter reglerne – og nu kommer jeg til det principielle – kan der ikke gives støtte til en langtidsledig, hvis der i tilknytning hertil sker afskedigelse af andre i tilsvarende stillinger, og i den forbindelse er en undladelse af at foretage normal genansættelse lige så ulovlig.

Uenighed mellem en offentlig myndighed og de ansatte om, hvorvidt der foreligger merbeskæftigelse, afgøres ved mægling og faglig voldgift, og jeg kan kun appellere til, at man i disse sager rejser fagretlige sager om spørgsmålet.

Jeg vil gerne gøre det klart, at jeg personlig ser meget alvorligt på de spørgsmål, som den aktuelle sag rejser. Jeg har derfor allerede nu bedt Landsorganisationen og FTF om organisationernes erfaringer med hensyn til, om kravet om merbeskæftigelse overholdes, ikke mindst inden for det kommunale område.

Samtidig har jeg bedt de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommuner om selv over for de enkelte kommuner at indskærpe betydningen af, at arbejdstilbudsordningens regler om merbeskæftigelse bliver overholdt.

Endelig har jeg bedt arbejdsdirektoratet om over for arbejdsmarkedsnævnene at indskærpe reglerne om merbeskæftigelse og betydningen af, at der foreligger udtalelser fra de ansattes repræsentanter om, hvorvidt merbeskæftigelsesbetingelsen er opfyldt.

Dyremose (KF):

Jeg takker arbejdsministeren for svaret og er glad for, at han har konstateret, at der er store problemer. Jeg tror, vi render ind i næsten uoverskuelige problemer både i kommunerne og i de private virksomheder, når man skal afgøre, hvad der er merbeskæftigelse.

Hvis f.eks. en privat virksomhed i forbindelse med en produktivitetsforøgelse er nødt til at afskedige nogle i én afdeling, mens den på et andet varesortiment har opnået en kon-

kurrencestyrket position, der gør, at der kan ansættes nogle flere i den afdeling, er det så merbeskæftigelse?

Jeg er bange for, at det, vi her har set ske i Lunderskov, og som SiD altså har påpeget finder sted mange andre steder, er det første tegn på, at den lovgivning om jobtilbudsordningen, der er gennemført, og som man forsøger at følge op med et forslag om en jobskabelsesordning, vil give nogle helt uoverskuelige administrative konsekvenser. Jeg tror i hvert fald, at arbejdsministeren skal finde frem til meget bedre definitioner, for at man ude omkring i kommunerne og virksomhederne kan være trygge ved situationen.

Waldorff (VS):

Arbejdsministeren siger, at der skal være tale om merbeskæftigelse, og det er klart, det har vi hørt tit. Et særligt problem er den måde, man laver en såkaldt merbeskæftigelse på, nemlig ved, at man på grund af de spareplaner, som kommunerne skal rette sig efter, skærer visse ting væk i det kommende års budget. Når det så er gjort og man er kommet ind i året, kan man sige: ja men vi ønsker alligevel at lave den udbedring af en vej eller reparere det fortove el.lign., som vi havde fjernet fra budgettet. Det vil sige, at uanset at man formelt kan tale om, at der er en merbeskæftigelse i forhold til det barberede kommunale budget, er det sådan, at man reelt på den måde indirekte opfordrer kommunerne til at udskyde nogle projekter, som de normalt ville have sat på budgetterne, og som de så ser deres fordel i at pille ud af budgettet og sætte nogle langtidsledige til alligevel. Jeg mener, at der har været omtalt eksempler, bl.a. fra den undersøgelse, som er lavet af landsarbejdsnævnet, og som LO har kritiseret, idet man har sagt, at man ikke kunne se forskel på de job, som var ekstraordinære, og dem, som ikke var det. Det vil jeg godt have en kommentar til.

Gammelgaard (KF):

Arbejdsministeren har højst sandsynligt læst et interview i søndags i Aarhus Stiftstidende med den socialdemokratiske formand for Kommunernes Landsforening, hvori han giver udtryk for, at han er stærk modstander af de mange forskellige beskæftigelsesordninger af kunstig natur, som arbejdsministeren søger at få igennem i folketinget.

[Gammelgaard]

I den forbindelse vil jeg gerne spørge ministeren, om han finder, at beskæftigelsesordninger, som staten pålægger kommunerne, er i overensstemmelse med folketingets bestræbelser for at inddrage kommunerne i den samlede planlægning af det offentliges udførelse gennem fastsatte vækstrammer for kommunerne.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne tage hr. Gammelgaards spørgsmål først. Jeg mener, det er en meget unfair fremstilling og gengivelse af hr. Thorkild Simonsens synspunkter fra søndagsudgaven af Aarhus Stiftstidende, hr. Gammelgaard fremkommer med her; men lad det hvile.

Jeg synes, at hr. Gammelgaard som andre konservative, der kritiserer denne ordning, skylder folketinget og offentligheden besked på, hvad man vil sætte i stedet for ordningen for de langtidsarbejdsløse. Er det meningen, at i titusindvis af mennesker på det danske arbejdsmarked skal overføres til socialkontorerne? Og før man fra konservativ side har anvist en model til løsning af dette dybt tragiske og dybt alvorlige menneskelige problem, der rammer mange personer på det danske arbejdsmarked, synes jeg, man skulle bestræbe sig for, som også hr. Dyremose gjorde det i sit spørgsmål, at finde konstruktive løsninger på problemerne i stedet for at komme med den golde og ofte uholdbare kritik.

Så vil jeg gerne til hr. Dyremose og hr. Waldorff under ét sige, at kravet om merbeskæftigelse for så vidt angår den private sektor er defineret af LO og Dansk Arbejdsgiverforening i fællesskab, at det kontrolleres på den enkelte virksomhed gennem medarbejderindflydelse og samarbejde i virksomheden, og at vi aldrig har haft klager over dette system inden for den private sektor. Det tilfælde, hr. Dyremose nævnte før, ville ikke være i overensstemmelse med merbeskæftigelseskravet, som det er defineret af arbejdsmarkedets parter og gennemført her i folketinget.

Det eksempel, hr. Waldorff omtaler fra det offentlige område, ville heller ikke være i overensstemmelse med merbeskæftigelseskravet. Selvfølgelig vil der altid være en fristelse for kommunerne til at gøre det, som hr. Dyremose har anført i begrundelsen til sit

spørgsmål. Derfor er det vigtigt, at der er kontrolmekanismer, og vi må appellere til, at de organisationer, som har en mulighed for at rejse disse sager fagretligt, gør brug af denne mulighed med henblik på, at vi kan få klaret tingene.

Gammelgaard (KF):

Det lød næsten, som om ministeren var kommet på oppositionsbænkene. Ministeren stillede et spørgsmål til mig, og jeg vil gerne sige, at svaret er, at man i stedet for at skabe kunstige beskæftigelsesforanstaltninger i den offentlige sektor burde føre en anden økonomisk politik og en anden erhvervs politik, der virkelig kunne sætte gang i hjulene i det private erhvervsliv.

Formanden:

Vi har spørgsmål til ministre på dagsordenen i øjeblikket.

Dyremose (KF):

Arbejdsministeren konstaterer, at merbeskæftigelsen kan kontrolleres gennem medarbejderne, og hvis der er tvivl, vil ministeren opfordre organisationerne til at rejse sagerne. Jeg tror, der bliver tvivl i mange tilfælde, og at der derfor kommer uendelig mange sager. Vi vil så igen forøge de offentlige udgifter ved de administrative omkostninger i forbindelse med disse kunstige projekter. Jeg tror ikke, jeg kan stille et nyt spørgsmål til arbejdsministeren i den anledning, men jeg kan konstatere, at det ville være nemmere, hvis vi nåede frem til et fælles forslag til forbedring af erhvervslivets vilkår, sådan at vi kunne ansætte på normale betingelser i stedet for gennem disse meget kunstige ordninger.

Formanden:

Det er stadig spørgsmål til ministre.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige til hr. Gammelgaard og til hr. Dyremose, at regeringen har den opfattelse, at der skal gennemføres forbedringer for virksomhederne, og vi har stillet en lang række forslag om lettelse af skattebyrder og meget andet. Men det problem, vi står over for, og som har været der under borgerlige regeringer såvel som under socialdemokratiske regeringer, og som findes i alle lande, er,

[Arbejdsministeren]

at der er tusinder af mennesker, som bliver langtidsarbejdsløse. Og hvad gør vi for dem? Her nytter det jo ikke noget, at man siger: så giver vi et eller andet nyt skattefradrag. Man vil jo alligevel ikke fra borgerlig side gøre det til en betingelse for, at virksomheder kan udnytte dette skattefradrag, at de fortrinsvis ansætter langtidsarbejdsløse, naturligvis ikke. Derfor står vi tilbage med et samfundsmæssigt tungt problem, som den private, den statslige og den kommunale sektor må løse under ét.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 236

5) Til miljøministeren af:

Waldorff (VS):

»Med hvilken begrundelse finder ministeren, at det er vigtigere at høre LOs, FTFs, Dansk Sygeplejeråds, kommunalarbejderforbundets m.fl.s mening om Barsebäckberedskabsplanen, end det er at høre de fagforeninger i Københavnsområdet, hvis medlemmer forudsættes udkommanderet til under strafansvar at medvirke i en eventuel evakuering uden endnu at være hørt eller orienteret om planerne?«

Skriftlig begrundelse

I beredskabsplanen for Barsebäck har myndighederne forudsat, at en række faggrupper i Københavnsområdet under strafansvar skal udkommanderes til at medvirke ved en eventuel evakuering.

Beredskabsplanen er imidlertid udarbejdet, uden at disse grupper har været orienteret, endsiige inddraget i udarbejdelsen af planen. Det eneste, myndighederne har foretaget sig, er at give en orientering til nogle fagforbund, men ikke til de fagforeninger, hvis medlemmer i København berøres af beredskabsplanen.

Tolv faglige organisationer har på et møde med miljøministeren torsdag den 11. februar sagt fra over for beredskabsplanen og krævet Barsebäck lukket. Det er bl.a. sket på baggrund af, at det ikke har været muligt for organisationerne at få oplyst mere præcist, hvilken rolle medlemmerne er tiltænkt i evakueringen.

Miljøministeren var efter mødet totalt afvisende over for organisationernes protester. Hans eneste svar var, at »han ikke havde fået nogen henvendelse fra de pågældende fagforbund«.

Waldorff (VS):

I beredskabsplanen for Barsebäck er det forudsat, at HT-chauffører, sygeplejersker og elværksarbejdere indgår i en eventuel evakuering, men de forskellige arbejdergrupper har jo ikke været inddraget i udarbejdelsen af beredskabsplanen. På den baggrund har de naturligt nok det indtryk, at de skal udkommanderes som en slags selvmordskandidater i forbindelse med en nedsmeltning på Barsebäck, og de har derfor været til et møde med miljøministeren, hvor de har taget afstand fra, at man accepterer, at Barsebäck ligger, hvor det gør.

Mit spørgsmål til miljøministeren skyldes den efter min mening utrolig arrogante afvisning fra miljøministeren, som siger, at han ikke har hørt fra de pågældendes hovedorganisationer, fra forbundene, og det er dem, han er interesseret i at tale med. Problemet er, at det jo ikke er Kirsten Stallknecht, der skal ud at tage sig af de folk, der bliver ramt af et Barsebäckuheld.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har stor forståelse for, at de grupper, som samfundet har bedt om at gøre noget særligt med hensyn til beredskabet, gerne vil vide, hvorledes beredskabet fungerer. Det er derfor, jeg på et møde den 11. februar i år med nogle personaleorganisationer fra hovedstadsområdet tilbød, at de kunne få en gennemgang af beredskabsplanen i miljøstyrelsen, og jeg gjorde yderligere det, at jeg dagen efter i et brev af 12. februar gentog dette tilbud. Det er derfor ikke korrekt, når hr. Waldorff i spørgsmålet og i begrundelsen siger, at jeg har været afvisende over for disse organisationer. Det har jeg ikke, og det falder mig slet ikke ind at være det, tværtimod.

Jeg går ud fra, at vi kan få en seriøs drøftelse af bl.a. beredskabsplanen, når jeg afgiver en redegørelse til folketinget om alle de forhold, der har betydning for en vurdering af Barsebäckproblematikken.

Waldorff (VS):

[Waldorff]

Når jeg siger i min begrundelse, at miljøministeren var afvisende, er det ikke, fordi jeg har overhørt samtalen, da organisationerne var på besøg, men fordi jeg har hørt miljøministerens udtalelser efter Radioavisen senere samme dag, hvor miljøministeren netop sagde: ja men dette var en række mere eller mindre tilfældige fagforeninger, og endnu havde man ikke hørt noget fra hverken LO, FTF eller andre hovedorganisationer. Jeg synes, det her ligner en, jeg vil næsten sige klassisk socialdemokratisk undvigemanøvre, nemlig: sørg for at få sagen helt op i toppen af organisationerne, så får man det svar, man ønsker at høre.

Nu er det bare sådan, at det jo er de enkelte fagforeningers medlemmer, som skal deltage direkte i evakueringen, og det er netop hverken Knud Christensen eller Kirsten Stallknecht; derfor har det betydning lige præcis at høre de afdelinger, som organiserer medlemmerne i København.

Men jeg vil da godt spørge, når nu miljøministeren er imødekommende og vil tage en forhandling: er det sådan, at miljøministeren vil love, at man får en konkret gennemgang ikke bare af beredskabsplanen, for den kan alle læse sig til, men også af, hvordan en evakuering skal foregå, hvordan de enkelte arbejdergrupper skal indgå, og hvilke funktioner de har i tilfælde af en evakuering? Det er jo nemlig sådan, at der er ingen af os, der har kunnet få klar besked om, hvordan man i praksis vil iværksætte en evakuering af Københavns befolkning, og det er jo det spørgsmål, som er centralt for de arbejdergrupper, som skal deltage i en evakuering. Hvad er det egentlig, man har tænkt sig at de skal foretage sig?

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han kan forklare mig, hvad dette spørgsmål går ud på. Er det almindelig fagforeningspolitik eller et spørgsmål om humanitær indsats? Jeg ved ikke, hvor mange der har oplevet en katastrofe, men jeg har selv oplevet et bombardement, og da kan jeg da huske at man havde nogle beredskabsplaner; men da katastrofen indtrådte, var der ingen, der spurgte om, hvilken fagforening man var medlem af, og hvad ens opgave var. På det tidspunkt – det var ganske vist i 1945 – var der kun én ting, der gjaldt, og det var, at alle hjalp til

med redningsarbejdet og evakueringen, hvor man kunne, uanset profession, uanset hvad man var, og uanset alder. Er det det, ministeren har i tankerne? Er der sket et skred i befolkningens opfattelse af humanitær indsats?

Og jeg vil gerne spørge ministeren: hvad omhandler evakueringsplanerne? Er det en humanitær indsats, hvor man anråber befolkningen om at være med, eller er det noget helt andet?

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg vil gerne sige til hr. Waldorff, at selvfølgelig er der altid mulighed for at gennemgå disse spørgsmål detaljeret med miljøstyrelsen, der er ansvarlig for beredskabsplanen.

Jeg sagde til de mennesker, der var til stede den dag ved mødet, at en del af beredskabsplanen kunne være en evakuering. Denne evakuering står politiet og forsvarsstyrelsen for; de har både ansvaret for den og mulighed for at iværksætte den. Det var disse forhold, jeg meget tydeligt understregede over for deltagerne, og da jeg havde indtrykket af, at flere af deltagerne ikke fik fat i, hvad jeg sagde, men hele tiden sagde til mig: vil du trække din beredskabsplan væk, kan vi måske godt snakke om det, så sagde jeg: jeg vil bekræfte det hele i et brev i morgen, således at der ikke er usikkerhed om, hvad det er, jeg har sagt.

Til hr. Niels Anker Kofoed vil jeg sige, at der er udarbejdet en beredskabsplan af miljøstyrelsen i tilfælde af et havari på Barsebäck. En del af denne beredskabsplan er f.eks. varsling. En anden del er, hvorledes man i givet fald skal indstille sig på at klare både problemerne inden døre og meget andet. En tredje og fjerde del er en eventuel evakuering.

Det er helt rigtigt, som hr. Niels Anker Kofoed var inde på, at dette er en handling, som kan træde i funktion, såvel hvis der sker et uheld på Barsebäck, som hvis der sker et andet tilsvarende uheld, hvor det er nødvendigt at bede en del af befolkningen om at lade sig evakuere. Der er derfor ikke noget specielt ved denne plan, bortset fra at den har navnet »Beredskabsplan for Barsebäck«, og at den er lavet af miljøstyrelsen, mens det ellers er politiet og civilforsvaret, der er ansvarlige for evakueringen.

Waldorff (VS):

[Waldorff]

Jeg synes, det lyder godt, hvis miljøministeren er villig til at gennemgå, nu blev der sagt visse spørgsmål, men så kan vi jo spørge lidt mere præcist.

Det, det drejer sig om, er ikke beredskabsplanen som sådan; det er først og fremmest en mulig evakuering. En af de ting, som har været nævnt – og det er især fra sygeplejerskernes side – er, at det er umuligt at evakuere Rigshospitalet inden for de tidsfrister, som er angivet i beredskabsplanen ud fra en vurdering af, hvor lang tid man har, inden en atomsky passerer København. Over for den opfattelse hos sygeplejerskerne står beredskabsplanens påstand om, at det må kunne lade sig gøre.

Jeg vil godt spørge helt konkret: vil miljøministeren love, at der bliver lavet en konkret gennemgang af, hvordan en evakuering af hospitalerne er mulig?

Miljøministeren (Erik Holst):

Som jeg tidligere har sagt, når jeg har svaret på disse spørgsmål, er det politiet, der står for gennemførelse af evakueringen, og der er for hver af institutionerne en særlig evakueringsplan under politiets ansvar. Der er ikke noget ejendommeligt ved Barsebäckberedskabsplanen; således virker beredskabsplaner på alle andre civile områder.

Når der spørges om sygeplejerskernes forhold, vil jeg sige, at sygeplejerskerne må gennem deres organisationer eller den rent lokale beredskabsorganisation deltage i debatten om, hvorledes man foretager en evakuering fra det enkelte hospital eller den enkelte institution, hvor de er ansat. Dette har vi været i forbindelse med Dansk Sygeplejeråd og Trafikfunktionærernes Organisation om, og vi har både brevvekslet og haft møder med dem, hvor vi har redegjort for, hvad der er specielt i forbindelse med Barsebäck, og hvad der er generelt i forhold til evakueringsplaner.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 168

6) Til *socialministeren* af:

Lis Møller (KF):

»Kan ministeren oplyse, hvor meget staten har sparet i penge ved at fratage en del men-

nesker invaliditetsbeløbet på grund af socialindkomsten, og har ministeren noget overblik over, hvor mange der er gået over til invalidepension på grund af invaliditetsbeløbet bortfald?«

Lis Møller (KF):

Jeg har aldrig fattet den højere visdom i at tage invaliditetsydelsen fra nogle mennesker. Denne ydelse er jo ikke nogen indtægt, men en ulempebæring, og at gøre den indtægtsafhængig er en selvmodsigelse. Man tager altså en ydelse fra mennesker, der trods et handicap søger at passe et normalt arbejde med de ekstraudgifter, der er for dem, og med de mindre udgifter for det offentlige, som der jo er, når de tjener til deres eget underhold.

Jeg har eksempler på, at sammenfald mellem nedskæring i ydelsen, betaling af hjælpemidler og forhøjet betaling af invalidevogn har betydet, at et handicappet menneske havde 70 kr. tilbage af hver 1.000 kr., det tjente.

Socialministeren (Bent Hansen):

Jeg går ud fra, at fru Lis Møller med spørgsmålet om invaliditetsbeløbet mener invaliditetsydelsen, da invaliditetsbeløbet er en del af invalidepensionen og fortsat udbetales uafhængigt af indtægt.

Jeg kan oplyse som svar på det spørgsmål, fru Lis Møller har stillet, at besparelsen ved indtægtsreguleringen af invaliditetsydelsen på baggrund af opgørelser fra Danmarks Statistik og konteringslister over kommunernes udbetalinger kan opgøres til 2,6 mill. kr. i 1981. Opgørelsen fra Danmarks Statistik viser endvidere, at 534 af de omkring 5.500 modtagere af invaliditetsydelsen er blevet berørt af indtægtsreguleringen. Det er mig ikke muligt på baggrund af det foreliggende statistiske materiale at oplyse, om nogle modtagere af invaliditetsydelsen i 1981 måtte have søgt invalidepension på grund af indtægtsreguleringen af invaliditetsydelsen.

Jeg kan i denne forbindelse i øvrigt minde om, at invaliditetsydelsen i 1981 ikke kunne nedsættes til mindre end halvdelen af den fulde ydelse. Folketinget vedtog som bekendt en overgangsregel, der skulle bevirke, at overgangen til den indtægtsregulerede invaliditetsydelse skete glidende.

Lis Møller (KF):

Som jeg selv regnede med, drejede det sig ikke om noget særlig stort beløb, fordi det ikke er så forfærdelig mange mennesker, heldigvis, det drejer sig om. Men jeg mener fortsat, at dispositionen er helt misforstået, da det netop er hårdt belastede mennesker, den rammer, mennesker, som vil prøve på at klare sig selv, og hvoraf de fleste, hvis de ikke fik invaliditetsydelsen – og undskyld, at jeg skrev forkert i spørgsmålet – var berettiget til højeste invalidepension.

Jeg må sige, at jeg havde troet eller håbet, at ministeren ville have været med til at indføre solidarisk handicappolitik, sådan at forstå, at samfundet kompenserer for et handicap, og så er man ellers ligestillet.

Socialministeren (Bent Hansen):

Jeg forstår godt de følelser, der ligger til grund for fru Lis Møllers bemærkninger, men skal dog tilføje, at aftrapningen af invaliditetsydelsen jo først indtræffer ved en personlig indkomst på 140.000 kr., og den aftrappes derefter med 30 kr. for hver indtjente 100 kr. op til 180.000 kr. Der er altså tale om folk med rimeligt store indkomster, og det er en ordning, der er indgået i en stor besparelsesrunde, som er tiltrådt af dette ting.

Lis Møller (KF):

Jeg konstaterer bare endnu en gang, at det ikke er særlig store besparelser, og at man kunne have sparet disse mennesker for at skulle gå ned i ydelse.

Socialministeren (Bent Hansen):

Jeg medgiver fru Lis Møller, at totalbeløbet ikke udgør nogen stor besparelse, men skal dog føje til, at af de godt 500 mennesker, jeg talte om, er det kun en meget begrænset del, for hvem beløbet er det fulde beløb. Der er også her tale om begrænsede beløbsstørrelser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 215

7) Til *socialministeren* af:

Gammelgaard (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til en ændring af socialindkomstlovgivningen, således at funktionærer og tjenestemænd ikke straffes med en særlig tilskrivning for pensionsopsparing?«

Skriftlig begrundelse

Gennemførelsen af socialindkomstens anden fase med virkning fra 1. januar næste år betyder, at alle lønmodtagere med en pensionsordning, der administreres af arbejdsgiveren, samt tjenestemænd i socialindkomsten får indregnet de beløb, der indbetales til pensionsordningen eller for tjenestemændenes vedkommende får indregnet et fiktivt beløb på 12 pct. af den pensionsgivende løn. Allerede under behandlingen af regeringens forslag understregede det konservative folkeparti de fuldstændig urimelige konsekvenser af dette forslag, hvorefter funktionærer og tjenestemænd straffes med en nedgang i sociale ydelser på grund af en fremtidig pensionsret, som ikke giver øjeblikkelige fordele. Dette indgreb berører omkring 1 mill. lønmodtagere, hvoraf mange deltager i en obligatorisk pensionsopsparingsordning, som de ikke frit kan vælge. Hvorfor skal f.eks. en politibetjent eller sygeplejerske betale flere tusinde kroner mere for bl.a. institutionspladser, fordi de, hvis de da ellers bliver 67 år, kan få pension? Med regeringens tanker på pensionsområdet lægges der op til en tredobbelts beskatning af de samme penge, først gennem forhøjelser i socialindkomsten, dernæst når pengene kommer til udbetaling og til sidst gennem nedsatte pensionsydelse. Det er både urimeligt og uretfærdigt, og derfor bør regeringen tage initiativ til en ændring af lovgivningen.

Gammelgaard (KF):

Det drejer sig her om ét af en række angreb, som den socialdemokratiske regering har foretaget og er i færd med at foretage på den private pensionsopsparing. Man har forhøjet skatterne, man har begrænset pensionsydelse, og nu griber man altså også ind over for en række andre offentlige ydelser, som de, der foretager privat pensionsopsparing, ellers har haft ret til. Det drejer sig om indgreb over for omkring 1 mill. lønmodtagere, hvoraf mange deltager i en obligatorisk

[Gammelgaard]

pensionsopsparingsordning, som de altså ikke frit har valgt.

Socialministeren (Bent Hansen):

Jeg kan orientere hr. Gammelgaard om, at jeg allerede er opmærksom på, at spørgsmålet om tilskrivning af værdi af pensionsopsparinger i forbindelse med socialindkomstens anden fase er et problemkompleks, som det er nødvendigt at se nærmere på. Jeg kan i den forbindelse henvise til, at boligministeren den 20. januar 1982 har fremsat et lovforslag om en individuel boligstøtte, hvori man som kompensation for de utilsigtede virkninger af socialindkomstens anden fase foreslår, at anden fase indføres gradvis på boligsikringsområdet. Herudover foreslås det såkaldte børnefradrag forhøjet fra 4.100 kr. til 7.000 kr. Denne forhøjelse tjener samtidig det formål at forbedre børnefamiliernes vilkår.

I øvrigt kan jeg oplyse, at jeg har sat et arbejde i gang i socialministeriet med henblik på at klarlægge, om gennemførelsen af socialindkomstens anden fase kan få andre virkninger, der ikke har været tilsigtede i forbindelse med denne fase af socialindkomsten.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Hr. Gammelgaard, der får lidt ekstra tid, da der jo blev trukket lidt fra før.

Gammelgaard (KF):

Det er da glædeligt, hvis den socialdemokratiske regering nu har en anden opfattelse af denne fase af socialindkomsten, end da den blev gennemført. Allerede under behandlingen af regeringens forslag understregede det konservative folkeparti de fuldstændig urimelige konsekvenser af forslaget, hvorefter funktionærer og tjenestemænd straffes med en nedgang i sociale ydelser på grund af en fremtidig pensionsret, som ikke giver øjeblikkelige fordele, og som måske aldrig kommer til at give nogen fordele.

Det skulle glæde mig, om man virkelig begynder at ændre disse regler, som virker så urimelige. Det, ministeren nævnte, var jo blot en, skal vi sige lempelse af ret begrænset omfang. Jeg håber, at man bliver så klog, at man virkelig laver om på dette socialind-

komstbegreb, der virker så urimeligt og så uretfærdigt.

Socialministeren (Bent Hansen):

Jeg skal understrege over for hr. Gammelgaard, at det initiativ, jeg hidtil har taget, er at sætte undersøgelser i gang i socialministeriet. Jeg skal i øvrigt tilføje, at baggrunden for anden fase af socialindkomsten var at opnå en ligestilling mellem de forskellige pensionsordninger i forhold til socialindkomsten. Synspunktet var dengang, at en person med en arbejdsgiveradministreret pensionsordning må siges at være bedre stillet end en person uden en sådan pensionssikring, hvilket også burde komme til udtryk i forbindelse med modtagelse af sociale ydelser.

På den anden side må socialindkomstens anden fase ikke i særlig grad ramme lavindkomstgrupper eller få andre utilsigtede virkninger, og derfor har jeg som sagt iværksat det omtalte undersøgelsesarbejde i socialministeriet for at få klarlagt, om anden fase kan få utilsigtede virkninger på andre områder end på boligsikringsområdet.

Gammelgaard (KF):

Jeg vil gerne bede ministeren om at tage med i overvejelserne, om han virkelig finder det rimeligt, at f.eks. en politibetjent eller en sygeplejerske skal betale flere tusinde kroner mere for bl.a. institutionspladser, fordi de, hvis de da ellers bliver 67 år, kan få pension. Jeg vil også bede ministeren om at tage med, at med regeringens forslag, der nu er gennemført, lægges der op til en tredobbelt beskatning af de samme penge: først gennem forhøjelser af socialindkomsten, dernæst når pengene kommer til udbetaling, og til sidst gennem nedsatte pensionsydelser. Med den politik, der her føres, får man ikke ret mange til at spare op til gavn for samfundskønmien.

Socialministeren (Bent Hansen):

Jeg kan meddele hr. Gammelgaard, at det netop er eksempler som dem, hr. Gammelgaard nævnte i den første del af sit ræsonnement her, der har givet mig anledning til at sætte et undersøgelsesarbejde i gang i ministeriet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 193

8) Til forsvarsministeren af:

Agnete Laustsen (KF):

»Hvad agter ministeren at foretage i anledning af den fornyede svenske klage over forholdene i Christiania?«

Skriftlig begrundelse

Trods gentagne klager fra nordisk side over den udstrakte hashhandel i Christiania henvises der fra ansvarlig dansk side stadig til en arkitektrapport, der intet har at gøre med, hvorledes dansk narkotikapolitik skal udformes.

Hvor længe vil den for området ansvarlige sidde såvel danske som udenlandske klager over narkotikamisbruget overhørig under henvisning til en arkitektrapport om byplanmæssige forhold?

Agnete Laustsen (KF):

Når mit spørgsmål om Christianias fremtid rettes til forsvarsministeren, er det, fordi han står som ejer af arealet og dermed også er ansvarlig for dets anvendelse. Ydermere sker det på baggrund af, at forsvarsministeren har afvist nordiske klager og i meget arrogante vendinger i bl.a. Berlingske Tidende den 7. februar har udtalt, at »det ikke er noget nyt, at svenskerne beklager sig«, og at det »må være gået ind på lystavlen hos svenskerne, at der eksisterer et Christianiaudvalg.« Man skulle jo tro, det drejede sig om en besvarelse til trafikudvalget.

Selv om man i de sidste år har prøvet at kvæle al debat under henvisning til, at regeringens Christianiaudvalg havde bestilt en arkitektrapport vedrørende arealets udnyttelse, så må alle ansvarlige ikke afvise at beskæftige sig med disse problemer. Derfor mit spørgsmål til forsvarsministeren: hvad agter han at gøre på grundlag af de seneste indvendinger?

Forsvarsministeren (Søgaard):

Af begrundelsen for spørgsmålet fremgår det, at spørgeren specielt har haft narkotika-problemet i Christiania i tankerne. Efter min opfattelse blev dette problem tilfredsstillende belyst af den fungerende socialminister den 11. november 1981 her i tinget ved besvarelsen af et spørgsmål fra fru Agnete Laustsen.

På grundlag af såvel den tidligere som den nuværende justitsministers redegørelse her i tinget gav den fungerende socialminister udtryk for, at udviklingen på narkotikaområdet ikke synes at være særlig foruroligende i Christiania fremfor i andre dele af København. Af besvarelsen fremgik endvidere, at kritikken fra de andre nordiske landes side vedrørende hashalg i Christiania ligesom en hel del anden kritik af Christiania må betragtes som noget forføjlet, og jeg har ikke noget grundlag for anden opfattelse.

Med hensyn til de beklagelser, som er kommet fra svensk side, har jeg sagt, at spørgsmålet om Christiania og Christianias nedlæggelse er et dansk anliggende.

Agnete Laustsen (KF):

Det var egentlig det sædvanlige svar og måske også det, jeg havde ventet af forsvarsministeren, at man bare skynder sig at sige, at det ikke er mig, det er min kollega. Jeg er ganske overbevist om, at hvis jeg denne gang havde stillet spørgsmålet til justitsministeren eller til socialministeren, så ville jeg have fået det svar, at det ikke er mit problem, det er en af de andre ministres. Det er klart, at Christianias problemer hviler på mange ministre; men jeg startede mit indlæg med at sige, at når jeg spurgte forsvarsministeren, så var det, fordi det var ham, der var den ansvarlige minister, og fordi det var forsvarsministeren, der i dette tilfælde havde besvaret den seneste svenske klage.

Jeg kan ikke acceptere, at ministeren siger, at vi senest har fået en tilfredsstillende besvarelse om narkotikaproblematikken på Christiania fra socialministeren – tværtimod. Jeg synes, det var en højst utilfredsstillende besvarelse. Det er stadig væk sådan, at der forhandles hash på Christiania for ca. 1 mill. kr. om dagen, og det er derfor meget forståeligt, at man fra svensk side, og også fra de øvrige nordiske landes side, retter officiel kritik mod Danmark. Jeg finder også, det er naturligt, at man i første række retter denne kritik mod den for området ansvarlige minister, men at man naturligvis også udbeder sig de øvrige ministres udtalelse.

Det, der er mit spørgsmål, er derfor: vil ministeren på dette grundlag tage kontakt med sine nordiske kolleger? Jeg synes, det må være rimeligt, at den danske minister i en så alvorlig situation i det mindste accepterer

[Agnete Laustsen]

at diskutere problemet med sine kolleger fremfor at komme med denne arrogante afvisning.

Jimmy Stahr (S):

Jeg vil gerne bede forsvarsministeren overveje, om han ikke kunne rette henvendelse til justitsministeren om, når nu den danske justitsminister skal op til Stockholm, at rette en klage til den svenske justitsminister over den hashhandel, der finder sted på Sergelstorg og i undergrundsbanen i Stockholm, hvor selv et dansk folketingsmedlem – med slips – er blevet tilbudt hash. Det finder jeg uanstændigt, og det bør svenskerne have at vide.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Ja, jeg skal lade det sidste spørgsmål gå videre til justitsministeren med hensyn til en eventuel henvendelse til den svenske justitsminister på dette område.

Jeg forstår på fru Agnete Laustsen, at hun gerne vil have uddybet spørgsmålet om narkotikaforbruget på Christiania. Det lå ligesom en undertone. Det burde jeg havde oplyst om.

Jeg står her med de sidste oplysninger, der findes, fra justitsministerens side. Han har oplyst over for mig, at i tidsrummet fra 1. december 1980 til 1. december 1981 er der af euforiserende stoffer i Christiania konfiskeret og fundet 45,5 kg hash – det svarer til 5 pct. af tilvarende hashfund i hele København i samme periode – 1,8 g heroin, 14 stk. pakistanerpiller, hvor der i præcis samme tidsrum blev fundet 14.000 pakistanerpiller andre steder i København, 7,7 g opium, 43 stk. LSD-tabletter, 7,3 g amfetamin og ca. 3 kg marihuana. Dette giver mig grundlag for at sige, at der i forhold til, hvad der findes andre steder, ikke er meget grundlag for den kritik, der her er rejst og tidligere er rejst over for Christiania på dette særlige område.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at ikke bare hashen og alt, hvad det måtte indebære, men det samlede Christianias fremtid kommer til debat her i tinget i næste måned.

Agnete Laustsen (KF):

Jeg kan naturligvis kun være glad, hvis ministeren tager med til Nordisk Råd, at der er klager over salg på Sergelstorg af hash. Jeg finder, at uanset i hvilket land der foregår et stort salg af hash, så bør man gribe

ind over for det, og hvis ministeren vil tage det med, vil jeg da kun være tilfreds.

Jeg bryder mig ikke om den tone, ministeren anlægger, når han siger, at jeg har bedt om en uddybning af hashsalget. Det har jeg ikke bedt om. Jeg finder, at det er at latterliggøre det en lille smule at sige, at det er så utrolig lidt, at det faktisk overhovedet ikke betyder noget i det samlede salg. Når man har disse meget alvorlige klager, er mit ønske ikke at få en uddybning og nogle tal på bordet her, det er en henstilling til ministeren om at tage kontakt med de andre nordiske lande, hvor man tilsyneladende ikke tager så let på problemerne.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg er enig i princippet, at der helst ikke skulle findes hash overhovedet. Jeg må sige, at det, man har gjort, hvad fru Agnete Laustsen har fulgt op her i tinget, er specielt at fokusere på det, der foregår i Christiania, ikke på, som jeg har nævnt, at der findes en række andre steder, hvor problemet er af en helt anden størrelsesorden.

Agnete Laustsen (KF):

Kun ganske kort til ministeren: vil ministeren virkelig mene, at et dagligt hashsalg på 1 mill. kr. ét sted er af ubetydeligt omfang?

Elisabeth Krog (KF):

Når det er sådan, at man ikke har fundet mere på Christiania i den senere tid, kan det så have en sammenhæng med, at politiet ikke har mulighed for at patruljere så effektivt i Christiania som andre steder i byen?

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Ønsker justitsministeren ordet før forsvarsministeren?

Justitsministeren (Ole Espersen):

Nej.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Så først forsvarsministeren.

Ønsker forsvarsministeren ordet? Nå, vi venter. Det kommer nok på et tidspunkt.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Min er grøn nu.

(Munterhed).

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Ja, vi tager først de grønne – justitsministeren.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Politiet har naturligvis de samme rettigheder og forpligtelser på Christiania som andre steder, og der har også i de sidste måneder været politibesøg på Christiania, på værtshusene og uden for værtshusene. Der er ikke tale om, at der er givet ordre til politiet om at svække indsatsen, og der er heller ikke tale om, at politiet har svækket indsatsen. Så jeg tror godt, jeg kan sige, at politiet arbejder med mindst samme intensitet på Christiania som andre steder i byen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 196**9) Til justitsministeren af:****Lis Møller (KF):**

»Finder ministeren det rimeligt, at en voldssag skal være over 1½ år undervejs, før den kommer for retten?«

Lis Møller (KF):

I september 1980 overfaldes en kvinde i sit hjem. En mand kryber ind ad køkkenvinduet, afbryder den elektriske strøm og overfalder hende. Hun værger for sig, en nabo kommer til, og manden forsvinder samme vej, som han er kommet. Siden har hun gået til psykiatrisk behandling og har mistet sit arbejde som nattevagt, fordi hun er bange for at færdes ude efter mørkets frembrud. Hun har måttet flytte fra en billig lejlighed til en dyr lejlighed og har betalt husleje to steder i en periode. Kort sagt er hun psykisk nedbrudt, og hendes økonomi er totalt ødelagt. Først nu, i februar 1982, kommer sagen for retten. Derfor mit spørgsmål til justitsministeren.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Således som spørgsmålet er formuleret, er det lidt svært at besvare, fordi det er meget generelt. Der kan jo være mange årsager til, at en straffesag først kommer for retten efter 1½ år.

I den konkrete sag, som jeg kan forstå danner baggrunden for spørgsmålet, var for-

klaringen den, at politiet i september 1980, således som fru Lis Møller nævner det, fik en anmeldelse om forsøg på voldtægt begået af en ukendt mand. Et år senere, nemlig i september 1981, pågreb politiet i anden sammenhæng en person, som ved nærmere efterforskning viste sig at kunne sigtes for det anmeldte forhold og andre lignende forhold, og det er denne sag, som netop i disse dage vil finde sin afgørelse ved retten.

Da den pågældende altså først blev pågrebet i september 1981, og da der i forbindelse hermed også skulle efterforskes andre sager, finder jeg ikke, at der er noget påfaldende ved, at sagen først kommer for retten nu. Der er altså ikke gået 1½ år, efter at man kendte gerningsmanden, der er gået et halvt år, og det kan man naturligvis sige er lang tid i sig selv. Jeg synes også, at der en gang imellem er lidt lange ventetider, men i den konkrete sag synes jeg ikke, det er overraskende, at politiet har måttet have disse måneder til at efterforske i sagen. Det første år efter forbrydelsen var der altså ingen mulighed for at efterforske i forhold til en konkret person.

Lis Møller (KF):

Jeg har forstået det sådan, at det ikke skulle være nødvendigt, at man havde fundet gerningsmanden, for at et menneske skulle kunne få erstatning i en voldssag.

Jeg ved ikke, om advokater kender for lidt til loven om erstatning til voldsofre, men det er da helt utilladeligt, at en beskikket advokat fortæller den overfaldne, at loven er så ny, at han ikke rigtig ved, hvordan sagen skal behandles. Så ny er den jo heller ikke.

Det er rigtigt, at sagen var for kriminalretten i går, og dér fik kvinden at vide, at erstatningssagen ikke kunne afgøres dér; nu skulle den for civilretten, og det kunne der gå yderligere 3 måneder med. Jeg ved ikke, om ministeren finder det rimeligt.

Justitsministeren (Ole Espersen):

At advokaten åbenbart ikke kender loven, som er adskillige år gammel, finder jeg beklageligt, men det er nok, hvis det er korrekt, i højere grad et spørgsmål for Advokatrådet end for justitsministeriet.

Det fremgår ikke af spørgsmålet og i øvrigt heller ikke af de private oplysninger, jeg

[Justitsministeren]

har fået af fru Lis Møller, at det, det her drejer sig om, først og fremmest er et erstatningsspørgsmål. Men det forstår jeg nu det er, og jeg vil naturligvis gerne undersøge, om der har været mulighed for på et tidligere tidspunkt at tage stilling til udbetaling af erstatning. Jeg tror nok, at udgangspunktet må være, at hvis der sker efterforskning i en sag, hvis der er mulighed for at finde gerningsmanden, så må man først forsøge det. Hvis sagen opgives, kan man prøve at få erstatning fra den erstatningsfond, der er lavet. Men åbenbart skyldes den sene ekspedition efter fru Lis Møllers opfattelse, at advokaten ikke har haft kendskab til denne lov, og det finder jeg naturligvis også beklageligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 198

10) Til *undervisningsministeren* af:

Agnete Laustsen (KF):

»Finder ministeren det forsvarligt at standse al forskning og undervisning på Hvidovre hospital, og er beslutningen om dette foretaget i et samarbejde med Københavns kommune?«

Skriftlig begrundelse

Undervisningsministeriets besparelser på 28 mill. kr. på Hvidovre hospital betyder ud over en standsnings af undervisning og forskning, at Københavns kommunes hospitalsplanlægning slås helt i stykker. Herudover er der ikke tale om nogen reel besparelse, da udgiften flyttes fra ministeriets til kommunens kasse. I stedet for at trække dette ned over hovedet på Københavns kommune burde ministeriet hellere have gennemtænkt mulighederne for besparelser i henhold til det sparekatalog, som amterne og kommunerne er fremkommet med.

Afdelingerne inden for Københavns kommunes hospitalsvæsen er verdenskendte for en høj faglig standard. Besparelserne betyder, at denne position ødelægges. Endvidere går det ud over lægernes uddannelse, forskningen, og besparelserne rammer naturligvis også patienterne.

Der er tale om en meget pludselig besparelse, og det tyder på, at tingene ikke har været gennemtænkt. At 100 ansatte som følge

af besparelserne mister deres arbejde, har tilsyneladende slet ikke været inde i ministerens overvejelser.

Agnete Laustsen (KF):

Det er efterhånden svært at tage ordet »planlægning« alvorligt i forbindelse med hospitalsvæsenet; det vil den senere debat her i dag, bl.a. om private sygehuse, jo nok også bevise.

Hovedstadsområdet har utvivlsomt de største vanskeligheder, og det virker derfor uforståeligt, at undervisningsministeren nu pludselig vil nedlægge undervisning i kliniske fag på Hvidovre hospital og dermed fjerne grundlaget for, at dette hospital fungerer som påregnet af Københavns kommune. Jeg vil derfor gerne bede ministeren om at forklare baggrunden for dette pludselige og drastiske indgreb og oplyse, om Københavns kommune er enig i det.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg kan oplyse, at der siden 1971 har eksisteret en opsigelig overenskomst mellem undervisningsministeriet og Københavns kommune om, at kommunen skal varetage en del af den kliniske undervisning af lægestuderende ved universitetet. For studenterundervisningen modtager kommunen refusion fra staten, men det har aldrig været hensigten, at denne refusion skulle udgøre et tilskud til hospitalets lands- eller landsdelsfunktioner. Når Hvidovre i sin tid blev valgt til denne undervisning, skyldtes det, at man her i forvejen helt uden hensyn til undervisning havde planlagt en dækning af alle de specialfunktioner, som vi i undervisningsmæssig henseende havde brug for.

Ministeriet har betalt kommunen for en konkret ydelse, nemlig denne kliniske undervisning, og da det kommer på tale at reducere optagelsesantallet til lægeuddannelsen i København, vil der fremover ikke længere være behov for denne undervisning. Derfor har vi i august 1981, altså ikke nu og pludselig, ganske i overensstemmelse med reglerne opsagt overenskomsten med kommunen, vel at mærke startende i 1984 og med afvikling over en årrække, så der er god mulighed for at indpasse denne nye situation i hospitalets daglige virke.

[Undervisningsministeren]

Hvad angår uddannelsen, vil jeg sige, at den ikke bliver forringet, fordi vi afvikler på Hvidovre hospital, for det sker i takt med nedsættelsen af studentertallet. Og hvad angår patientbehandlingen, skulle den ikke blive berørt af omlægningen, for i samme takt, som refusionen og dermed personaleantallet reduceres, ophører også den belastning, der hidtil har hvilet på personalet med hensyn til undervisning.

Og endelig, hvad angår forskningen, kan jeg sige, at kun den del standses, som er et led i betalingen for studenterundervisningen. Der vil fortsat blive forsket på Hvidovre hospital, som der bliver forsket på landets øvrige hospitaler, der ikke er undervisningshospitaler, og med det faglige miljø, der mig bekendt er på Hvidovre hospital, nærer jeg ingen bekymring for, at man vil svække den høje faglige standard på netop dette sygehus.

Agnete Laustsen (KF):

Jeg synes ikke, jeg fik helt klart svar på spørgsmålet om, hvorvidt Københavns kommune havde accepteret denne opsigelse af overenskomsten. Det er jo rigtigt, at der på Hvidovre er foregået undervisning af studerende, og at Hvidovre hospital har landsdelsfunktion. Deraf følger også, at hvis man pludselig rykker denne lægeuddannelse væk fra Hvidovre, så forsvinder grundlaget for, at Hvidovre kan fungere på den måde, som det hele tiden har været meningen ifølge Københavns kommunes hospitalsplanlægning.

Det er jo sådan, at Hvidovre hospital både bygningsmæssigt og bemandingsmæssigt er indrettet på at varetage disse funktioner, og det er derfor helt givet, at når undervisningsministeren nu vil spare, hedder det jo, 28 mill. kr. ved at nedskære denne lægeundervisning, så står Københavns kommune i den situation, at hvis man ønsker – det vil jeg gå ud fra at man gør – fortsat at tage det hensyn til patienterne at kunne behandle dem så kvalificeret, som man har kunnet gøre, så væltes denne udgift på 28 mill. kr. over på kommunen.

Jeg vil gerne sige, at jeg betragter det som en forringelse af lægeuddannelsen, at man ikke mere har mulighed for at få den et sådant sted som på Hvidovre hospital, fordi man altså vil skære ned, som ministeren siger, og denne forringede lægeuddannelse vil

også gå ud over de patienter, som bliver indlagt dér. Ja, jeg ser godt, at ministeren ryster på hovedet, men det er altså min opfattelse, og jeg tror, at den deles af mange, der har at gøre med hospitalsplanlægningen i Københavns kommune, og jeg beder derfor om klart svar på: er denne nedskæring accepteret af Københavns kommune?

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Hvad det sidste spørgsmål om Københavns kommune angår, kan jeg sige, at jeg som sagt opsagde overenskomsten med kommunen i august 1981. Jeg har ikke siden hørt fra kommunen, men skal just her senere, på denne eftermiddag have en forhandling med Københavns kommunes hospitalsborgmester om Hvidovre hospital. Hvad han vil sige i den forbindelse, kan jeg jo kun gisne om.

Må jeg sige, at Hvidovre hospital var udbygget og planlagt i henhold til Helga Pedersen-betænkningen i den nuværende størrelse, inden der overhovedet var tænkt på at lægge undervisningsfunktioner derud, så der er ikke tale om, at Hvidovre hospital har været udsat for bygningsmæssige udgifter på grund af undervisningen, tværtom, vil jeg sige. Hvis vi skulle fortsætte studenterundervisningen derude, så skulle der investeres et beløb, så vidt jeg husker er det på 12–15 mill. kr., i bygningsanlæg for at klare den fremtidige studenterundervisning.

Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt undervisningen forringes, kan jeg oplyse, at der i Københavnsområdet er besluttet et mindre indtag på 130 medicinske studerende. Det kunne man så have fordelt over Herlev hospital, over Rigshospitalet og over Hvidovre hospital, men det ville gøre det urimelig dyrt at skære ned, så man ikke havde fuld kapacitetsudnyttelse de 3 steder. Jeg har, ud fra samme hensyn til økonomiske overvejelser, som det konservative folkeparti plejer at stå for, fundet, at det var rimeligt, når jeg kunne opretholde den faglige standard, ikke at gøre undervisningen dyrere end højst nødvendigt. Derfor er denne beslutning truffet.

Agnete Laustsen (KF):

Ministeren regner hermed med at kunne spare – det skal hun have tak for – men når ministeren siger, at man hermed regner med at kunne spare, så vidt jeg husker er tallet 28

[Agnete Laustsen]

mill. kr., så vil jeg godt gøre opmærksom på, at denne besparelse jo bl.a. skulle fremkomme ved, at en række ansatte, omkring hundrede, skulle forlade deres stillinger. Jeg går ud fra, at ministeren er bekendt med, at Københavns kommune, som har ansat de pågældende i tjenestemandstillinger, ikke bare uden videre kan afskedige dem. Jeg spørger derfor: hvordan vil denne besparelse samfundsøkonomisk fremkomme? Jeg kan selvfølgelig godt se, at den fremkommer for statens vedkommende, men i realiteten bliver den jo bare væltet over på kommunen.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg skal gentage, hvad jeg sagde i mit første indlæg, at der er tale om, at opsigelsen så småt begynder at virke fra 1984, og der vil formentlig gå det meste af årtiet ud, inden den er slået fuldt igennem. Jeg tror faktisk på, at det for langt den overvejende del af de personer, det her drejer sig om, vil kunne lade sig gøre ved naturlig afgang. Jeg tror ikke, at det bliver det problem, som i dag bliver stillet op, nemlig at vi på gråt papir afskediger et eller andet antal mennesker. Der er faktisk en meget lang fase at tage højde for dette problem i.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 224

11) Til undervisningsministeren af:

Riishøj (SF):

»Agter ministeren, f.eks. i forbindelse med reformen af Statens Uddannelsesstøtte, at sikre særlige rentehenstandsordninger eller lignende for u-landsfrivillige, der på grund af meget store studiegældsforpligtelser økonomisk er forhindret i at påtage sig arbejdet som u-landsfrivillig?«

Riishøj (SF):

Det drejer sig om en lille del af hele reformen af Statens Uddannelsesstøtte.

Sagen er, at Mellemfolkeligt Samvirke i dag har svært ved at rekruttere bestemte typer af kvalificeret arbejdskraft, og en af årsagerne er netop studiegældsproblemet. Når vi nu står over for en reform af Statens Uddannelsesstøtte, vil jeg håbe, at man også tager hensyn til denne gruppe. U-landsfrivillige er

meget dårligt lønnede, og når de kommer hjem, får de udbetalt et genetableringsbeløb på 22.000 kr., men i perioden, hvor de har været væk, er der meget ofte sket det, at studiegælden er vokset netop med 22.000 kr. eller mere, sådan at der faktisk ikke er penge tilbage til genetablering.

Rent juridisk er det sådan, at tilbagebetalingen af studielånet går forud for genetableringen; det vil sige, at man altså ikke kan bruge de penge, man får til genetablering, til det egentlige formål, men er tvunget til at betale af på studielånene.

Jeg vil håbe, at ministeren, når nu Statens Uddannelsesstøtte står foran revision, vil være opmærksom på denne specielle gruppe af unge, som er i en særlig vanskelig situation. Det drejer sig ikke om særlig store beløb. Efter de oplysninger, jeg har fået stillet til rådighed, ville 300.000 kr. faktisk kunne løse dette problem, som er et reelt problem. I en periode, hvor vi snakker meget om meningsfuld beskæftigelse for unge arbejdsløse, var det måske på sin plads at få klaret dette spørgsmål.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Efter den gældende støtteordning er der jo ikke nogen mulighed for at opnå rentefritagelse for studiegæld i forbindelse med udsendelse som u-landsfrivillig. Men u-landsfrivillige, som udsendes af MS eller andre offentligt støttede organisationer, vil i henhold til den praksis, der rent faktisk eksisterer, kunne få udsættelse med afvikling af gælden, og den praksis vil blive fortsat. Jeg kan føje til, at den kommende gældssaneringsordning også vil blive til hjælp for de u-landsfrivillige, fordi den vil hjælpe alle færdiguddannede, som på grund af stor studiegæld og/eller ringe løn ikke magter at afvikle gælden. De vil kunne få et rentetilskud fra staten.

Jeg har endnu ikke taget stilling til, om der skal være mulighed for, at u-landsfrivillige under udlandsophold kan opnå rentefritagelse for de statslån, som jeg agter at indføre i år. Det spørgsmål vil blive overvejet nøjere i forbindelse med udmøntning af reglerne.

Jeg kan oplyse, at jeg her umiddelbart inden spørgetidens begyndelse har fået en meddelelse fra udenrigsministeren om, at der allerede er truffet en principiel beslutning om på frivilligbudgettet for 1982 at afsætte et beløb til udbetaling af ekstraordinære fratræ-

[Undervisningsministeren]

delsesgodtgørelser til u-landsfrivillige med studiegæld, et beløb som et tilskud til de renter, gælden løber op med under opholdet som u-landsfrivillig. Baggrunden er, at sådanne regler gælder for værnepligtige, og derfor har man ønsket en ligestilling.

Jeg skylder udenrigsministeren at oplyse, at ordningen, som endnu ikke er generelt udformet, kun vil gælde, indtil en eventuel generel gældssaneringsordning bliver gennemført.

Riishøj (SF):

Jeg takker for svaret, som jeg synes der ligger noget godt i. Det tyder på, at man fra udenrigsministeriets og fra ministerens side er opmærksom på problemet, og jeg håber på, at der bliver realiteter ud af det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 227

12) Til *undervisningsministeren* af:

Eva Møller (KF):

»Ministeren bedes oplyse, på hvilken baggrund regeringen har udskudt ikrafttrædelsestidspunktet for en reform af uddannelsesstøtten til august 1983.«

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af finansministeriets fortegnelse over lovforslags forventede ikrafttræden, at regeringen først påregner at kunne gennemføre en reform af uddannelsesstøtten og en gældssanering for de uddannelsessøgende, så det får virkning fra 1. august 1983. Det har hidtil været hensigten at lade den nye ordning træde i kraft fra dette efterår.

Da vi ved, at problemerne for de uddannelsessøgende er meget påtrængende, og da regeringen samtidig ikke giver den ringeste forklaring på, hvorfor man tøver med at sætte reformen i kraft, må undervisningsministeren give folketinget en nærmere orientering.

Undervisningsministeren (Dorte Benedsen):

Jeg kan med det samme berolige fru Eva Møller med, at det lovforslag, jeg påregner at fremsætte her i folketinget i begyndelsen af marts måned 1982, har en ikrafttrædelsesbestemmelse, som lyder på 1. august 1982.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at det glæder mig at konstatere, at fru Eva Møller – jeg tillader mig at gå ud fra: også hendes parti – ligesom regeringen tillægger det afgørende betydning, at den stærkt påkrævede reform af studiestøtten gennemføres fra det tidligst mulige tidspunkt. Med det tidligst mulige tidspunkt sigter jeg alene til de tekniske og administrative forudsætninger, som må være til stede, for at vi kan gennemføre en sådan ordning.

Jeg har tidligere meddelt fru Eva Møller, at fremsættelsen af forslaget alene beroede på tekniske, ganske komplicerede beregninger. Disse foreligger nu, og forslaget vil blive fremsat, så snart de påkrævede høringer har været gennemført, det vil sige i begyndelsen af marts måned.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at en forudsætning for ikrafttræden 1. august i år ikke bare er, skal vi sige en ekstraordinær arbejdsindsats i administrationen af uddannelsesstøtten. Det er også en nødvendig forudsætning, at uddannelsesstøtten snarest muligt kan gå i gang med planlægningen og med udarbejdelsen af de nødvendige EDB-programmer. Jeg vil derfor i meget nær fremtid ansøge finansudvalget om tilslutning til at iværksætte dette forberedende arbejde, vel at mærke jævnsides med forslagets behandling her i tinget. Da dette som sagt er en absolut forudsætning for, at loven kan træde i kraft i år, ser jeg i fru Eva Møllers spørgsmål en tilkendegivelse af, at et sådant akstykke vil blive vel modtaget af fru Eva Møllers kolleger i finansudvalget.

Eva Møller (KF):

Jeg vil da gerne takke ministeren for en del af svaret.

Min baggrund for at rejse dette spørgsmål er, at i en skrivelse, som er sendt til finansudvalget, dateret den 9. februar 1982, altså for bare 8 dage siden, forventede finansministeren, at lovforslaget skulle fremsættes, ganske som undervisningsministeren har refereret i dag, men at ikrafttrædelsestidspunktet først skulle være den 1. august 1983. Det kunne da være interessant at få at vide, hvad der har fået den ene eller begge ministrene til at skifte standpunkt i løbet af disse 8 dage.

Jeg havde også håbet, at jeg på de studerendes vegne kunne takke for svaret i dag. Det føler jeg mig nu ikke helt så overbevist

[Eva Møller]

om efter det forlydende, der har været fremme i pressen. Jeg ved godt, at man siger, at ministre ikke skal stole for meget på, hvad de er refereret for i pressen, men det er blevet sagt, at det først og fremmest vil være en lettelse for de studerende, der i forvejen kan få uddannelsesstøtte. Jeg havde håbet, der i reformen også lå en lettelse for de studerende, der i øjeblikket ikke kan få uddannelsesstøtte, specielt med hensyn til deres adgang til at få lån, dels i de tilfælde, hvor forældreafhængigheden kommer ind, dels de studerende, der i al almindelighed tjener mange penge; men jeg forstår på pressen, at det ikke er tilfældet.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Når fru Eva Møller gør opmærksom på, at finansministeren har svaret for relativ kort tid siden, at lovforslaget ville træde i kraft 1. august 1983, så er det ganske korrekt. Det er, fordi finansministeren ikke ville komme i den situation at give urigtige oplysninger til folketinget, idet vi på det pågældende tidspunkt ikke havde disse beregninger, som med et hundrede procents sikkerhed siger os, at vi under de forudsætninger, jeg skitserede før, kan sætte det i kraft 1. august 1982. Disse beregninger kom i ugen efter, at finansministeren havde svaret finansudvalget, og derfor har jeg givet de oplysninger, jeg nu har givet.

Eva Møller (KF):

Jeg vil da gerne takke for de sidste supplerende oplysninger.

Det gik op for mig, at jeg har glemt at svare undervisningsministeren på, hvorvidt det konservative folkeparti umiddelbart vil være positivt stemt over for en tillægsbevilling til finansloven. Men det lå vel indirekte i mine bemærkninger om, at vi ikke umiddelbart giver tilslutning til almindelige bevillinger eller tillægsbevillinger vedrørende lovforslag, som vi ikke sympatiserer med, og der er altså tendenser i ministerens forslag vedrørende uddannelsesstøtten, som kan gøre os betænkelige. Men lad os nu se forslaget på bordet både i uddannelsesudvalget og i finansudvalget, inden vi lover at støtte noget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 228

13) Til undervisningsministeren af:

Birgith Mogensen (CD):

»Finder ministeren det forsvarligt, at psykiateren overlæge Finn Jørgensen har optrådt som hovedaktør i skole-TV-udsendelser, der omhandler stofmisbrug?«

Skriftlig begrundelse

Denne mand fik i 1979 tildelt »Chillumprisen« af den Christianiafødte forening for fri hash.

Birgith Mogensen (CD):

TV kører i denne måned en række udsendelser med titlen »De farlige stoffer«. Udsendelserne er produceret af Danmarks Radio efter opfordring fra undervisningsministeriet, og overlæge Finn Jørgensen var engageret som hovedaktør i de to første udsendelser, 2. februar og 8. februar 1982. Psykiateren Finn Jørgensen blev i 1979 hædret af Foreningen for Fri Hash.

På en professionel måde blev hele stofskalaen fra codeinholdig hostesaft til heroin og kokain godt og sagligt belyst. Ingen var i tvivl om stoffernes alvorlige og samfundsskadelige virkninger. Undtagelsen var dog hashstoffet, hvis virkning nærmest blev fremstillet med det, jeg vil kalde formildende omstændigheder. På en nærmest romantisk måde lod man en hashrygende, men sympatisk og køn dreng ret nøgternt fortælle om sin tilværelse, og han sluttede samtalen med, at han aldrig ville gå videre til indtagelse af stærkere narkotika.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Det drejer sig om undervisningsserien »De farlige stoffer«, som er produceret til anvendelse på grundskolens 8. og 10. klassetrin i fagene samtidsorientering og dansk, og serien omfatter 3 radioprogrammer og 4 TV-programmer. Overlæge Finn Jørgensen har ganske rigtigt medvirket som sagkyndig i 2 af TV-udsendelserne.

Seriens første program handler om de forskellige typer af hårde stoffer og deres fysiske virkninger, og en del informationer om rent faktiske forhold gives her af overlæge Finn Jørgensen.

Det andet program i serien beskæftiger sig med hashrygning, og hovedindholdet er en

[Undervisningsministeren]

samtale med en ung hashryger. Den afbrydes undervejs af informationer fra overlæge Finn Jørgensen om marihuana og hash. Det fastslås i udsendelsen, at disse stoffer ikke er fysisk vanedannende, men at der kan forekomme psykisk, og hvad man kunne kalde social, vanedannelse, og de alvorlige virkninger af disse forhold eksemplificeres gennem samtale med den unge hashryger.

Danmarks Radios undervisningsafdeling har hverken før, under eller efter produktionen haft nogen anledning til at betvivle overlæge Finn Jørgensens professionelle kompetence, og på denne baggrund finder jeg det fuldt forsvarligt, at overlægen har medvirket i den nævnte udsendelse.

Birgith Mogensen (CD):

Mener ministeren ikke, at Finn Jørgensen har gjort sig fortjent til endnu en hæderspris fra Foreningen for Fri Hash? På den snedige måde han gjorde det på, meddelte han sit publikum, at hashindtagelse ikke fører til brug af stærkere narkotika. Det er jo direkte usandhed, og det kan let bevises, for hvis man f.eks. spørger 2.000 af Danmarks mest belastede narkomaner, hvilket stof de startede med, så vil mere end 1.800 svare: hash. Finn Jørgensen undlod også at meddele TV-kiggerne, at det for længst er videnskabeligt bevist, at hashrygning medfører livsvarige hjerneskader, især når børn og helt unge til lægger sig denne last.

Hagen Hagensen (KF):

Det er efter den lov, vi har, hverken tilladt at besidde eller at bruge hash, men her står ministeren frejdigt og fortæller: for åben skærm har man vist en 14-årig dreng, der ryger hash, og det er godkendt af TVs udsendelsesleder, og hvad ved jeg. Jeg spørger ministeren, hvorvidt der er sørget for, at der efterforskes politimæssigt i denne sag, hvor der er sket en klar overtrædelse af vores lovgivning.

Arne Melchior (CD):

Jeg vil gerne stille et supplerende spørgsmål, som jeg tror at ministeren og formanden vil finde falder ind under dette, nemlig den fortsatte betimelighed af, at ministeriet står som ansvarligt for programmer af denne art. Jeg ved, at ministeren tidligere – eller

måske var det ministerens forgænger – har sagt til folketinget, at det ville man overveje. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge ministeren, om der er overvejelser i gang, for jeg synes, at denne sag som så mange andre fører ministeriet ud i et ansvar, som må være overordentlig besværligt at bære – for at sige det mildt.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg må sige, at dette spørgsmål nok ligger noget ud over det konkrete spørgsmåls indhold.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Til fru Birgith Mogensen kan jeg sige, at det, som overlæge Finn Jørgensen efter de oplysninger, der foreligger for mig, har gjort opmærksom på, er, at der ikke er tale om fysisk vanedannelse; det turde dog vist være rigtigt, at der ikke er det. Det er derimod i udsendelsen understreget, at der kan være tale om, som jeg citerede, psykisk og social vanedannelse.

Til hr. Hagen Hagensen må jeg sige, at jeg har ikke stået frejdigt og åbent her og har forsvaret en 14-årig hashryger i TV. Jeg har taget stilling til et konkret spørgsmål om, hvorvidt jeg fandt det forsvarligt, at psykiateren overlæge Finn Jørgensen deltog i en udsendelse, og det er det, spørgsmålet drejer sig om. Det andet er jeg villig til at diskutere, men ikke ved denne lejlighed, hvor det overhovedet ikke er berørt i spørgsmålet.

Til hr. Arne Melchior vil jeg sige, at jeg må indrømme, at jeg faktisk ikke finder, at spørgsmålet om undervisningsafdelingens placering på nogen måde kan falde ind under spørgsmålet om overlæge Finn Jørgensens deltagelse. Jeg vil dog gerne oplyse, at der jo har været et udvalgsarbejde. Det er just færdigt, jeg har endnu ikke set resultatet af det, jeg ved blot, at man er færdig i dette udvalg under landscentralen, og den sag vil komme op i den kommende tid, når jeg har fået rapporten fra landscentralen.

Birgith Mogensen (CD):

Desværre tror jeg ikke, at jeg kan overbevise undervisningsministeren eller Danmarks Radio om, at omtalte TV-udsendelser og mere end 80 pct. af tidligere narkoudsendelser i radio og TV er præget af den minoritet i be-

[Birgith Mogensen]

folkningen, som mere eller mindre accepterer hashbrug. Skoleudsendelserne den 2. og 8. februar 1982 gav de fleste TV-kiggere et for-dækt og falsk indtryk af, hvad hashrygning kan føre til. Når jeg i dag på dette sted har fremført min kritik, er det på opfordring fra mange mennesker. Især forældre med børn fra 8 til 16-17 år har reageret kraftigt. Der må skabes en landsdækkende debat, som helt sikkert vil udmunde i et folke- og lægekrav om, at antihashmajoriteten nu må have adgang til mikrofonerne i Danmarks Radio og fjernsyn.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 209.

14) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Vil ministeren drage omsorg for, at der gennemføres en ensartet behandling af tilbagebetaling af overskydende skat, herunder at tilbagebetaling kan ske umiddelbart i kommunerne?«

Skriftlig begrundelse

Det er urimeligt, at der skal være forskel fra kommune til kommune, når det drejer sig om tilbagebetaling af for meget betalte skatter. Det er ikke nok at rykke tidspunktet længere frem på året, hvilket giver besvær på en række områder også for skatteyderne. Mange har behov for at få tilbagebetalingen tidligere og at kunne få den lokalt i kommunerne uden yderligere bureaukrati. Dertil kommer, at staten beregner rentesatsen lavere end den rente, borgerne skal betale, når de skylder det offentlige penge.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Efter kildeskattelovens § 55 kan skatte-myndigheden bestemme, at foreløbig skat straks skal tilbagebetales, når den må antages at overstige slutskatten væsentligt. Bestem-melsens anvendelsesområde begrænses til tilfælde, hvor det vil virke åbenbart urimeligt at udsætte skattebetalingen til slutopgørelsen. Statsskattedirektoratet har forsøgt at skabe ensartede retningslinjer for ordningens admi-nistration ved udsendelse af vejledende ret-

ningslinjer ved cirkulærer både i 1969 og 1977.

Efter cirkulæret fra 1977 skal der tilbage-betales efter § 55, når de betalte foreløbige skatter overstiger den slutskat, der er bereg-net på grundlag af skatteyderens oplysninger, med mindst 1.000 kr. Endvidere skal tilbage-betaaling ske ved væsentlig indtægtsnedgang af varig karakter, eller hvor den har afgøren-de betydning for vedkommende. Efter ønske fra kommunerne er det tillige bestemt, at disse ved afgørelsen af, om der kan finde udbe-taling sted, kan lægge til grund, om de fore-løbige skatter overstiger den forventede slut-skat med mindst 20 pct. Der er ikke ved cir-kulæret indført begrænsning af tilbagebeta-ling af for meget indbetalt forskudsskat, og de kommunale skattemyndigheder kan derfor selv afgøre, om de vil anvende 20 pct. be-grænsningen.

Statsskattedirektoratet er rekursmyndighed i sager af denne art, og man har haft 254 sager i 1981, så det tyder jo ikke på nogen større utilfredshed med kommunernes admi-nistration af § 55-tilbagebetalinger.

Efter kildeskattelovens § 55 skal tilbagebe-talingen ske straks. Dette er i praksis fortol-ket således, at der skal indrømmes kommu-nerne tid til at kontrollere skatteydernes op-lysninger. § 55-beløbene udbetales fra stats-skattedirektoratet via kommunerne. De tilba-gebetalingsbeløb, kommunerne indberetter, bliver i statsskattedirektoratet ekspederet lø-bende i forbindelse med ugentlige EDB-kør-sler. Statsskattedirektoratet har ikke mulig-hed for at pålægge kommunerne at udbetale forskudsvis.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne sige tak til skatteministeren for svaret. Ministerens svar var jo udeluk-kende en gengivelse af det regelsæt, der er, og som jeg også godt kender.

Det, der har fået mig til at stille spørgsmå-let, er de sidste ugers ret meget skrivi-ri i pressen om, at der følges en meget uensartet praksis rundt om i kommunerne, og hvor jeg forstår ministerens svar på den måde, at det er, fordi der er forholdsvis fri fortolkning af tingene. Det er det, der måske støder an hos nogle, der ikke hos deres kommune kan få penge tilbage, som de har rimeligt krav på at få, medens de, hvis de boede i kommunen

[Hagen Hagensen]

ved siden af, forholdsvis nemt kunne få det. Det var den ene del af spørgsmålet.

Den anden del gik på, at det skal udbetales straks, som ministeren også sagde det. Men dette straks er noget med en elastik, for det skal fra kommunen til kildeskattedirektoratet for at blive beregnet og så tilbage til kommunen for at blive udbetalt. Der er ganske givet lange ventetider på at få pengene. Det er muligt, at det køres ugentligt i kildeskattedirektoratet, men det er faktisk således, at det varer ganske længe, før man kan få pengene, hvis ikke man kender en, der kender en, der kan skubbe lidt til det. Jeg tror, at ministeren skulle se på, om ikke der kunne bibringes kommunerne og statsskattedirektoratets kildeskatteafdeling en forståelse af, at det er folk, der har behov for at få penge tilbage, der beder om at få dem.

Op så kender vi jo godt det, at selv om der kun har været 254 klager eller rekursbehandlinger i 1981, så gælder det jo, at mange giver op, for: herre gud, dette skattevæsen er jo ikke til at have med at gøre. Prøv at betjene borgerne lidt bedre, når de har krav på at få penge! Staten beregner sig jo en højere rente end den, den giver, når den skal betale penge tilbage.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Jeg har noteret mig hr. Hagen Hagensens synspunkter i sagen og vil bare gøre opmærksom på to ting.

Den ene er, at det er en ganske omfattende administration, der er knyttet til det, fordi der er vældig mange henvendelser, og det kan bevirke nogen ventetid. Det har jeg ikke noget klart overblik over, men administrationen er nok en medvirkende årsag til, at der nogle steder har været nogen ventetid.

Den anden er, at vi jo, eventuelt i forbindelse med det forslag om fremrykket slutopgørelse vi regner med at fremlægge i denne samling, får mulighed for at diskutere det lovgrundlag, der regulerer disse udbetalinger.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vender tilbage til en drøftelse af forholdene senere, blot vil jeg tro, at det ville være klogt og rigtigt at lave det på den måde, at kommunerne umiddelbart, hvor de kan se, at det er klart og ligetil, kunne betale pengene tilbage, i stedet for at det skal turen

op om Birkerød til beregning. Jeg har fornemmelsen af, at det sinker ganske meget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 222

15) Til finansministeren af:

Aase Olesen (RV):

»Finder ministeren det rimeligt, at der er indgået aftaler, der betyder, at akademikere og ikke-akademikere honoreres forskelligt for samme indsats ved f.eks. foredrags- og mødevirksomhed, og vil ministeren arbejde for at afskaffe denne forskelsbehandling?«

Skriftlig begrundelse

For nogen tid siden deltog jeg sammen med flere politiske partiers repræsentanter, såvel folketingsmedlemmer, folketingskandidater som folkevalgte fra kommunale organer, i en socialpolitisk høring på en offentlig undervisningsinstitution.

Nogle dage senere modtog jeg (uventet) en lønblanket til udfyldelse med et følgebrev, indeholdende følgende passus:

»Din deltagelse i paneldiskussionen vil blive honoreret efter de for højskolen gældende satser med betaling for 1 foredrag (349,82 kr.) samt for en efterfølgende undervisningstime (203,80 kr. for akademikere, 147,38 kr. for ikke-akademikere). Beløbet vil blive anvist, når højskolen har modtaget lønblanket«.

Aase Olesen (RV):

I honorarer for deltagelse i møder og høringer på f.eks. offentlige uddannelsesinstitutioner kan indgå både et foredragshonorar og et honorar for efterfølgende undervisningstimer. Det sidstnævnte honorar er forskelligt for akademikere og ikke-akademikere, selv om de pågældende sidder side om side, f.eks. som deltagere i en paneldiskussion, selv om de yder samme indsats, og selv om de er indbudt til mødet af grunde, som slet ikke har noget med deres uddannelse at gøre.

Jeg har forstået, at det samme er tilfældet med honorarer for deltagelse i radio- og TV-udsendelser, og jeg vil derfor gerne spørge finansministeren, om han som forhandlings-

[Aase Olesen]

partner agter at gøre noget ved denne forskelsbehandling.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg kan først sige til fru Aase Olesen, at hun har fået en forkert behandling. Hvis vi tager betalingen for foredragsvirksomhed, kan jeg sige, at finansministeriet ikke har indgået aftaler om eller fastsat generelle regler eller satser for foredrag. Der er i nogle konkrete tilfælde godkendt foredragshonorarer, men der er ikke i forbindelse med disse godkendelser skelnet mellem akademisk og ikke-akademisk uddannelse af foredragsholdere.

Når vi dernæst ser på betalingen for en efterfølgende undervisningstime, som fru Aase Olesen har nævnt, så kan jeg sige, at der er fastsat nogle satser, og det er sket efter aftale med tjenestemændenes centralorganisationer vedrørende vederlæggelse m.v. af timelønnet undervisning. Timelønsaftalen indeholder 7 satser, der er fastsat som betaling pr. arbejdstime. Satserne er gradueret ud fra en vurdering af undervisningens niveau. Det vil sige, om undervisningen må siges at ligge på f.eks. universitetsniveau, seminarie- eller teknikumniveau, gymnasieskoleniveau osv. Der er derimod ikke stillet krav om nogen bestemt uddannelse hos læreren for anvendelse af undervisningsbetalingen på et bestemt niveau, hvilket i øvrigt er udtrykkeligt præciseret i finansministeriets skrivelse til ministerierne – for tiden cirkulære af 11. februar 1982, punkt 3, hvorfra jeg gerne vil citere:

»Selv om undervisning efter sats 1-3« – det er de høje satser – »på grund af undervisningens niveau generelt forudsætter akademisk uddannelse hos lærerne, skal der for undervisning inden for undervisningsområder, hvor disse satser kan anvendes, udbetales vederlag efter sats 1-3, uanset at læreren i det konkrete tilfælde ikke måtte have akademisk uddannelse.

Der udbetales ikke lærere med akademisk uddannelse vederlag efter sats 1-3, såfremt de pågældende underviser inden for områder, hvor undervisningen ikke forudsætter akademisk uddannelse, men f.eks. er henført til sats 5.«

Jeg må derfor fastslå, at der ikke efter de regler, som finansministeriet har aftalt eller

fastsat på dette område, sker den i spørgsmålet skete forskelsbehandling.

For så vidt angår Danmarks Radio kan jeg sige, at disse overenskomster ikke fastsættes af finansministeriet.

Aase Olesen (RV):

Jeg takker for svaret, som jeg vil studere nærmere, når jeg får det skriftligt. Men jeg må måske have lov at spørge: hvem afgør det niveau, der er tale om?

Finansministeren (Heinesen):

Ja, de enkelte satser følger undervisningsniveauet i henhold til cirkulæret, som jeg sagde før, og det er sket efter aftale med organisationerne. Det er undervisningsniveauet, ikke niveauet hos den, der underviser, der honoreres forskelligt.

Aase Olesen (RV):

Når det blev sagt, at finansministeren ikke er part i aftalerne vedrørende radio og TV, så må jeg måske have lov at spørge, hvordan det offentlige kommer ind i disse aftaler.

Finansministeren (Heinesen):

Mig bekendt kommer det offentlige ikke ind i aftalerne mellem Danmarks Radio og organisationerne. Jeg føler mig heller ikke overtydet om, at fru Aase Olesens gengivelse af honorarberegningerne er helt fyldestgørende.

Hvis jeg må have lov at fortælle, hvordan det var i min periode som radiorådsformand – det ligger efterhånden nogle år tilbage – vil jeg sige, at det var således, at der fandtes eksperthonorarer og andre honorarer, utvivlsomt forskellige satser, det husker jeg ikke i øjeblikket. Men det kunne udmærket være en ikke-akademiker, der var ekspert på et bestemt område, der blev aflønnet med eksperthonorar, og omvendt fik en ekspert i eksempelvis lægevidenskab, der udtalte sig om sejlsport, som han måske kun bedrev som hobby – det er et tænkt eksempel, men jeg tror, det illustrerer, hvad det drejer sig om – ikke eksperthonorar for den pågældende medvirken. Om det forholder sig således efter 1971, hvor jeg forlod min glørværdige gerning i Danmarks Radio, tør jeg ikke sige, men sådan var det dengang.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 223

16) Til *energiministeren* af:

Riishøj (SF):

»Finder ministeren det ikke foruroligende, at importen af kul fra Sydafrika i de seneste år er steget endog meget kraftigt, og agter ministeren i den anledning at foretage effektive indgreb til i det mindste en begrænsning af kulimporten fra Sydafrika?«

Riishøj (SF):

Spørgsmålet er rejst bl. a. i anledning af formuleringerne i energiministerens redegørelse til folketinget, hvori han udtaler, at det er regeringens hensigt at fastholde opfordringen til elværkerne til om muligt at købe kul andetsteds end i Sydafrika. Sammesteds omtales, at regeringen stiler mod at opstille et handlingsprogram i den hensigt at skaffe kulforsyninger andetsteds fra. Jeg er meget interesseret i at få at vide, hvordan det går med det handlingsprogram, om der virkelig er effektive planer for at få nedbragt kulforsyningerne fra Sydafrika.

Det er en velkendt sag, at kulimporten fra Sydafrika er steget voldsomt de seneste år. Den var nede på omkring 200 mill. t i 1978 og er steget til det tredobbelte i løbet af ganske få år, samtidig med at andre EF-lande har mindsket deres import fra Sydafrika, så der er altså et eller andet galt med vores Sydafrikapolitik på det område. Det går åbenbart fremad med hensyn til indrejsebestemmelser, men på dette område er der noget galt, så jeg vil gerne have lidt mere at vide om dette handlingsprogram.

Energiministeren (Poul Nielson):

Det er nu ikke rigtigt, at der er et klart fald i andre EF-landes eller andre landes import af kul fra Sydafrika.

For Danmarks vedkommende er det rigtigt, at der var en kraftig stigning i årene 1978-1980, hvor kulimporten fra Sydafrika udgjorde 34 pct. af vores samlede kulimport. I de første 3 kvartaler af 1981 udgjorde kulimporten fra Sydafrika imidlertid kun 28 pct. af vores samlede kulimport. Der har altså været en stagnation og et relativt fald. Såvel i USA som i andre store kuleksporterende lan-

de, f. eks. Australien, er der en udvikling i gang henimod en forbedret kapacitet med hensyn til produktion og havneforhold, som vil gøre det muligt i højere grad at udskibe kul effektivt fra disse lande med store skibe.

Den stagnation og det direkte fald, der har været i importandelen fra Sydafrika, skal for vores vedkommende yderligere ses på baggrund af, at importen fra Polen, der traditionelt har dækket 40 pct. af vores import, sidste år faldt helt til 8 pct. Det fald blev overvejende dækket af import fra USA, og det har således været muligt at indkøbe kul andetsteds end i Sydafrika på trods af infrastrukturproblemer i andre kuleksporterende lande og på trods af bortfaldet af den hidtil største leverandør til Danmark. Derfor må man sige, at kulforsyningsudvalget faktisk fungerer.

Som jeg omtalte i den energipolitiske redegørelse, arbejder regeringen og elværkerne sammen i kulforsyningsudvalget på at opstille et handlingsprogram for kulforsyningen, baseret på regeringens henstilling til elværkerne om så vidt muligt at indkøbe kul andetsteds end i Sydafrika, og det er det, vi fortsætter med.

Riishøj (SF):

Jeg har også hørt de sidste tal med hensyn til importen fra Sydafrika.

Jeg synes ikke, at energiministeren svarede rigtigt vedrørende handlingsprogrammet. Hvad er elementerne i det handlingsprogram, der virkelig effektivt får nedbragt kulimporten fra Sydafrika? Nu bliver der nævnt Polen, og det er jo korrekt, at importen fra Polen er faldet væk, og i den øjeblikkelige situation i Polen er den af gode grunde faldet væk de næste måneder formodentlig. Indgår der i det handlingsprogram, at man vil optage mere seriøse drøftelser med Polen, end det skete for nogle år siden, hvor det var rene økonomiske motiver fra elværkernes side, der indgik i overvejelserne om at importere kul fra Polen eller fra Sydafrika? Indgår der, at man oven i købet vil betale en højere pris for at importere kul fra Polen, i det øjeblik det er muligt og politisk måske også hensigtsmæssigt at importere kul fra Polen i stedet for Sydafrika?

Energiministeren (Poul Nielson):

(Energiministeren)

Vi har opretholdt et aktivt, direkte forhold til Polen med hensyn til at sikre en stabil levering af kul. Der har været kontakter; alt, hvad der har kunnet gøres, har været gjort, men man har ganske enkelt ikke levet op til de kontrakter. Ud fra ønsket om forsynings-sikkerhed osv. mener jeg ikke, tiden er inde til her og nu at svare positivt på spørgsmålet om, hvorvidt vi vil være indstillet på at give en slags overpris for en forsynings-sikkerhed, som vi mente vi havde i forvejen på et kommercielt grundlag.

Kulforsyningsudvalget vil fortsætte sin virksomhed konkret område for område for at få løst de problemer, der skal løses for at skabe langsigtede, gode forsyningsordninger på et spredt grundlag med henblik på en reduktion af Sydafrikas rolle. Det er det, der er ideen i det, og det vil vi gøre.

Elisabeth Krog (KF):

Jeg vil gerne spørge energiministeren, om han finder, at menneskerettighederne varetages bedre af regimet i Polen end af regimet i Sydafrika, da jeg forstår, at det er det, der er grundlaget for, at vi ikke kan købe kul i Sydafrika, men derimod nok i Østeuropa.

Riishøj (SF):

Nu talte energiministeren jo om forsynings-sikkerheden, og vi er inde i noget af det, vi kalder en prioritering. Er det vores forsynings-sikkerhed, der går forud for at overholde FN's henstillinger om effektive sanktioner mod Sydafrika? Her er vi inde i en prioritering: vores egen forsynings-sikkerhed kontra det at overholde internationale bestemmelser. Jeg synes, svaret var utilfredsstillende. Jeg fornemmer det sådan, at energiministeren stadig væk står på den politik, at forsynings-sikkerheden for Danmark for alt i verden går forud for at overholde internationale erklæringer med hensyn til Sydafrika. Det synes jeg ikke er i overensstemmelse med andre elementer – som nu med hensyn til indrejsebestemmelserne fra Sydafrika, som vi drøftede før. Jeg synes nok, vi bør prioritere anderledes, men måske kan vi få en kommentar til det også.

Energiministeren (Poul Nielson):

De to spørgsmål illustrerede jo i sig selv, hvad problemet går ud på. Den ene ønsker

en rent politisk stillingtagen omkring menneskerettigheder, og den anden, havde jeg nær sagt, ønsker det også – og de to ønsker kan af mærkelige grunde ikke forenes.

Det er ikke muligt for mig at besvare de to spørgsmål tilfredsstillende, fordi spørgsmålene har den karakter, de har. Jeg mener ikke, det er stedet her at gå ind i en menneskerettighedsdiskussion med sammenligninger af situationen i Polen og Sydafrika. Sydafrika er speciel i denne sag, fordi der ligger en FN-tilkendegivelse, som Danmark ønsker at holde sig til. Vi har også aftalt en vis harmonisering af vores politik både i forhold til EF-lande og i forhold til de nordiske nabo-lande.

Med hensyn til forsynings-sikkerheden har hr. Riishøj ikke ret i, at vi prioriterer det ene meget klart forud for det andet, men der er jo ingen idé i at gå omvendt til værks, således at man siger: da Polen har vist sig at være problematisk, skal vi sætte Polen over andre, når vi prøver at reducere Sydafrikas andel. Det er altså heller ikke det, vi gør.

Riishøj (SF):

Jeg drømmer ikke om, at vi de næste tre måneder – eller så længe militærdiktaturet eksisterer i Polen – kan få flere kul fra Polen. Men spørgsmålet er, om det indgår i det handlingsprogram, at polske kul alvorligt – med streg under alvorligt – kan komme på tale, i det øjeblik de politiske omstændigheder er ændret og de forsyningsmæssige problemer er løst i Polenspørgsmålet. Det kunne være rart nok, hvis polske kul indgik langt mere seriøst på længere sigt, end tilfældet er nu.

Energiministeren (Poul Nielson):

Det kan jeg kun svare ja til. Det er jo ikke med regeringens gode vilje, at leverancerne fra Polen midt i faste, aftalte kontraktperioder har været reduceret så kraftigt, som de har. Vi ønsker et stabilt, varigt forsyningsforhold genetableret i forhold til Polen, og det har vi ved flere lejligheder understreget over for polakkerne. Der er altså ikke nogen baggrund for den bekymring, hr. Riishøj tilkendegiver her.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Det som nr. 17 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. 214), der er stillet af Finn Jørgensen (KF) til indenrigsministeren, udgår som tidligere meddelt til skriftlig besvarelse.

Der var været nogle mindre, tekniske vanskeligheder i dag, som har givet lidt småforsinkelser, men ved fælles tålmodighed er vi jo nået igennem de 16 spørgsmål. Vi regner med, at disse tekniske vanskeligheder kan løses til næste spørgetid.

Hermed var spørgetiden til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Første næstformand (Ninn-Hansen):**

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål, stillet af følgende medlemmer af folketinget:

- Poulsgaard: spm. nr. 91 og 129-131
- Dyremose: spm. nr. 99
- Preben Lange: spm. nr. 146, 150-154, 163, 174 og 175
- Flemming Jensen: spm. nr. 147
- Inge Krogh: spm. nr. 148, 158 og 162
- Grove: spm. nr. 155
- Maisted: spm. nr. 156, 157 og 171
- Hahn: spm. nr. 159 og 160
- Svend Heiselberg: spm. nr. 161
- Bollmann: spm. nr. 164
- Yvonne Herløv Andersen: spm. nr. 169
- Hagen Hagensen: spm. nr. 173
- Glistrup: spm. nr. 176
- Lizzie Lichtenberg: spm. nr. 181
- Agerschou: spm. nr. 183
- Fogh Rasmussen: spm. nr. 191
- Kirsten Fog Hjort: spm. nr. 204

Spm. nr. 91

Til undervisningsministeren (22/1 82) af:

Poulsgaard (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvorvidt elever, der har deltaget på udlandstogter med Tvindskibe, har modtaget penge fra det offentlige, og vil ministeren i svaret oplyse, hvor mange penge det drejer sig om?«

Begrundelse

Da der åbenbart er en vis uklarhed vedrørende de offentlige tilskud til Tvind, er det af stor interesse for offentligheden, at dette spørgsmål bliver afklaret.

Besvarelse (10/2 82):**Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):**

Spørgsmålet er allerede stillet og besvaret i folketinget den 25. januar 1982 under forhandlingerne i forbindelse med hr. Poulsgaards forespørgsel om regeringens syn på Tvindimperiets dispositioner i forhold til børn og unge samt udnyttelse af skatteydermidler. Som jeg anførte her, ydes der efter den skolestøttelovgivning, som hører under undervisningsministeriet, ikke støtte til den del af undervisningsvirksomheden på friskoler, efterskoler og højskoler under Tvind-samvirket, som foregår i udlandet. Og eleverne betragtes i tilskudsmæssig henseende ikke som elever på skolerne i den tid, der medgår til udlandsrejserne. Om disse udlandsrejser sker med Tvindskibe eller på anden måde, er i henseende til støtte ligegyldigt.

For så vidt angår Det Nødvendige Seminarium gælder – som jeg ligeledes anførte – den særlige regel, at de lærere, der fungerer som holdledere under seminariets rejseperioder, modtager lønning for denne virksomhed, men eleverne modtager intet.

Det er endvidere fremgået såvel af den del af besvarelsen i forespørgselsdebatten, som vedrørte socialministerens område, som af presseomtalen, at deltagerne på »udlandstogter med Tvindskibe« i det væsentlige er klienter på »småskolerne«. For så vidt angår offentlig støtte til sådanne klienter er jeg som undervisningsminister ikke bekendt hermed og må derfor henvise til forhandlingerne i tinget.

Spm. nr. 99

Til arbejdsministeren (25/1 82) af:

Dyremose (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der åbnes adgang for selvstændige erhvervsdrivende til at oppebære dagpenge under midlertidig, men dog kortvarig indstilling af erhvervsvirksomheden, som skyldes helt ekstraordinære forhold af force majeure-mæssig karakter?«

[Dyremose]

Begrundelse

Det forekommer fuldstændig urimeligt, at selvstændige, der som følge af udefra kommende, uafvendelige forhold må indstille erhvervsvirksomheden i en kortere periode og dermed ingen indtægtsmuligheder har, ikke kan oppebære understøttelse. Dette ikke mindst når man betænker, at den selvstændige trods den midlertidige indstilling af virksomheden har en række omkostningsforpligtelser. Det kan ikke være rigtigt, at ellers sunde virksomheder skal lukkes fuldstændigt som følge af de selvstændiges vanskeligheder med at klare de faste udgifter til f.eks. forrentning og vedligeholdelse af fiskefartøjer, redskaber, maskiner m.v. I sådanne ekstraordinære situationer som f.eks.:

- fiskekutteres totalforlis eller større havarier, hvor der ikke er mulighed for at tegne driftstabsforsikring,
- brand, der lukker erhvervsvirksomheder,
- bysanering, der medfører nedrivning af eksisterende erhvervslokaler og længere tids lukning, inden genetablering af den pågældende virksomhed kan ske i samme ejendom eller i andre erhvervslokaler, bør der være adgang til at opnå dagpenge.

Når man i sin tid gennemførte bestemmelsen om, at selvstændige - i modsætning til lønmodtagere - ikke kan få dagpenge under midlertidig ledighed, var det ud fra princippet om, at dagpenge ikke skulle virke som støtte for erhvervsvirksomheder, samt at det ikke skulle være muligt for personer, der driver sæsonvirksomheder, at opnå støtte.

I Sverige har man allerede taget højde for problemet, jfr. Arbetsmarknadsstyrelsens cirkulæreskrivelse 22 af 1970, og dér har man ikke haft problemer med kontrol eller lignende. Jeg vil derfor opfordre ministeren til at åbne mulighed for selvstændiges adgang til at oppebære dagpenge under midlertidig ledighed, som er forårsaget af helt ekstraordinære og umiddelbart kontrollerbare situationer, således at vi kan undgå flere lukninger af ellers sunde virksomheder. Og jeg vil specielt henstille til ministeren, at der tages initiativ til en løsning af de mange fjordfiskeres øjeblikkelige problem.

Besvarelse (9/2 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Som det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, er det for øjeblikket ikke muligt at udbetale (supplerende) dagpenge til selvstændige erhvervsdrivende, der midlertidigt må indstille virksomheden, jfr. arbejdsløshedslovens § 57, stk. 3.

Hr. Dyremoses forslag kræver således en lovændring. Konsekvensen af en sådan lovændring bliver reelt, at der åbnes mulighed for at udbetale arbejdsløshedsdagpenge - om end på grund af ekstraordinære omstændigheder - selv om de pågældende medlemmer ikke er ledige.

Kravet om ledighed som betingelse for udbetaling af dagpenge er som bekendt et af de fundamentale grundprincipper i arbejdsløshedsforsikringen. Jeg vil derfor finde det meget betænkeligt at ændre arbejdsløshedsloven med den konsekvens, at dette princip skal kunne fraviges for enkelte medlemmer. Det er min opfattelse, at en sådan fravigelse vil få uoverskuelige konsekvenser for arbejdsløshedsforsikringen på længere sigt.

Endvidere må det antages, at en ordning som foreslået af hr. Dyremose vil give administrative problemer, da det jo i hvert enkelt tilfælde skal afgøres, om virksomheden midlertidigt er indstillet på grund af ekstraordinære forhold af force majeure-mæssig karakter.

Endelig finder jeg, at arbejdsløshedsdagpengene ikke skal kunne anvendes som led i støtteforanstaltninger for betrængte virksomheder, men at virksomhedsstøtte i givet fald bør ydes via anden lovgivning.

Under henvisning til ovennævnte ønsker jeg ikke at tage initiativ til en lovændring, der medfører, at selvstændige kan få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge, hvis virksomheden midlertidigt indstilles.

Spm. nr. 129

Til ministeren for kulturelle anliggender (27/1 82) af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren drage omsorg for, at billedkunstneren Robert Jacobsen, der er professor i mur- og rumkunst, igen kan komme til at undervise på akademiet?«

Begrundelse

[Poulsgaard]

Guderne skal vide, at jeg aldrig har været tilhænger af det professorat i mur- og rumkunst, som blev oprettet til Robert Jacobsen, men nu er det engang oprettet, og de forskellige afdelinger (inkl. plasticafdelingen) har været gennem hele møllen med hensyn til miljø og forurening m. v. og er blevet godkendt. Alligevel er der nogle unge samfundsnedbrydere, der besætter undervisningslokalet, og som, hvis man skal tro på forlyden-der, har fået kulturministerens godkendelse til at fortsætte den ulovlige besættelse, og rektoren for kunstakademiets kunstscole, professor Tobias Faber, finder ikke anledning til at gribe ind.

Vi må og skal snart have alle disse ulovlige besættelser bragt til ophør, og det er ret uholdbart, at det ene ministerium siger ja og det andet ministerium siger nej. Men kulturen svæver selvfølgelig langt over sådanne trivialiteter som penge.

Besvarelse (9/2 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Indledningsvis skal jeg bemærke, at professor Robert Jacobsen ikke er afskåret fra at undervise på akademiet, men at virksomheden på det af ham ledede værksted midlertidigt er indstillet.

Min motivering for at træffe denne afgørelse er, at repræsentanter for billedkunstscolerne og arkitektskolen er enige om, at værkstedet principielt er uheldigt placeret i det tætte bolig- og kontorområde i Peder Skramsgade, og begge skoler er enige om, at man på længere sigt bør finde en mere egnet placering specielt af plastværkstedet og muligt også af andre af skolernes værksteder.

Der har i en årrække fra en stor del af arkitektskolens personale og studerende været fremført kritik af virksomheden i værkstedet, idet flere af de ansatte, der arbejder i nærheden af værkstedet, har følt sig syge af uddunstninger fra værkstedet.

Uanset at de foretagne undersøgelser og målinger af Teknologisk Institut og arbejds-tilsynet ikke viser risici, hvis værkstedet fungerer korrekt, mener jeg ikke at kunne negligere, at arkitektskolens personale og studerende føler sig utrygge ved at arbejde i umiddelbar nærhed af værkstedet.

De lokaler, hvor plastværkstedet har været placeret, vil fortsat være til disposition for billedkunstscolerne til brug for aktiviteter, der ikke virker til miljømæssig gene for omgivelserne.

På kortere sigt må platarbejderne søges udført andre steder. Jeg erkender, at dette vil være til pædagogisk gene for arbejdet, og på længere sigt må der foretages en varig flytning af plastværkstedet.

Fællesudvalget for kunstakademiets skoler er blevet anmodet om inden en måned at fremkomme med indstilling til ministeriet om plastværkstedets flytning.

Spm. nr. 130

Til *ministeren for kulturelle anliggender (27/1 82)* af:

Poulsgaard (FP):

»Når ministeren stadig væk fastholder, at ombygningen af Det kongelige Teater kan køres inden for beløbsrammen 175 mill. kr., har ministeren så taget højde for de krav, der nu stilles fra personalegrupper om at blive taget med på råd om miljø og støj og andre ting, som disse personalegrupper påstår de ikke havde indflydelse på ved projekteringen af ombygningen?«

Begrundelse

Jeg er én af dem, der har været meget, meget kritiske over for ombygningsprojektet, og jeg så helst loven ophævet, men da dette ikke er muligt, har jeg stillet mig meget kritisk over for, om det opgivne beløb i det hele taget kan holde. Hvis nu ikke engang ministeren har indregnet de forhold, som spørgsmålet omhandler, er det jo helt givet, at det bliver et helt andet tal, der vil blive det reelle.

Besvarelse (10/2 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Der er under byggeudvalgets ledelse udarbejdet en dispositionsskitse inden for den i lov om ny- og ombygning af Det kgl. Teaters Gl. Scene anførte bevillingsramme på indtil 175 mill. kr.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Dispositionsskitsen har været forelagt teatrets medarbejdere, og ledelsen har registreret brugernes forslag til ændringer.

Ved indretningen af lokaler og sanitære forbedringer i overensstemmelse med miljølovgivningens bestemmelser og inden for den givne bevillingsramme vil man i den videre projektering søge gennemført de fremsatte personaleønsker i videst muligt omfang.

Spm. nr. 131

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (27/1 82) af:

Poulsgaard (FP):

»Agter ministeren i fremtiden at være lidt bedre orienteret, før hun udtaler sig i tilsynsrådet f.eks. om Det kongelige Teater, hvor ministeren oplyste, at hun kunne låne Det kongelige Teater gratis inkl. personale til en forestilling til fordel for »Niels Matthiasens Mindelegat«?»

Begrundelse

Det er jo en lidt fantastisk situation, at ministeren sender et forslag til høring i tilsynsrådet, hvor der bruges flere timer til at drøfte sagen, selv om der ingen sag er, fordi ministeren ikke har undersøgt ordentligt, om nu også alt personale, der måtte være involveret i en forestilling, ville arbejde gratis. Som det fremgår af Berlingske Tidende 24. januar 1982 ville det tekniske personale ikke ofre en fridag på sagen, hvorfor arrangementet er flyttet til Tivolis koncertsal.

Besvarelse (10/2 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Det har over for ministeriet foreligget oplyst, at alle personaleorganisationer på Det kgl. Teater var villige til at medvirke ved gennemførelsen af en forestilling for Niels Matthiasens Mindelegat. Det var på dette grundlag, at ministeriet foranledigede sagen drøftet i Det kgl. Teaters tilsynsråd.

Det viste sig senere, at der ikke meldte sig et tilstrækkeligt antal sceneteknikere til opgaven, og arrangementet måtte derfor flyttes.

Spm. nr. 146

Til *udenrigsministeren* (2/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil ministeren bekræfte, at EF kan fastsætte bindende regler inden for følgende 14 områder: 1) skatter og afgifter, 2) fiskeri på territoriet, jagt, landbrug og renavl, 3) fredning, 4) landsplanlægning, 5) nærings- og konkurrencelovgivning, 6) sociale forhold, 7) arbejdsmarkedsforhold, 8) undervisning og kultur, herunder erhvervsuddannelse, 9) erhvervsforhold i øvrigt, herunder statens fiskeri- og produktionsvirksomhed, erhvervsstøtte og erhvervsudvikling, 10) sundhedsvæsen, 11) lejelovgivning, boligstøtte og boligforvaltning, 12) vareforsyning, 13) intern passager- og godsbefordring samt 14) miljøbeskyttelse?«

Besvarelse (11/2 82):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Det er ikke muligt inden for de givne rammer for besvarelse af skriftlige spørgsmål at give et udtømmende svar på spørgsmålet.

Fællesskabet kan kun fastsætte bindende regler, hvor der i traktaterne er hjemmel her til. Som eksempler kan nævnes landbrugs- og fiskeripolitikken (art. 38-47), etablerings- og konkurrenceretten (hhv. art. 52-58 og art. 85-90), told- og handelspolitikken (især art. 9-29 og art. 110-115) samt visse aspekter af social- og arbejdsmarkedspolitikken (art. 48-51).

Romtraktaten er en traktat om et økonomisk fællesskab. Undervisnings-, kultur- og socialpolitik som sådan er ikke omfattet af traktaten, og der er derfor heller ikke hjemmel til at fastsætte bindende regler på disse områder. Enkelte aspekter, som har særlig tilknytning til ét eller flere af de områder, som er reguleret i traktaten, kan være genstand for regulering.

Undervisningspolitik som sådan er eksempelvis ikke omfattet af traktaten. Der vil derfor ikke kunne fastsættes bindende regler om undervisningens indhold eller om et konkret uddannelsesforløb, det være sig i folkeskoleundervisningen eller i de videregående uddannelser.

Med henblik på at lette anvendelsen af traktatens regler om arbejdskraftens frie bevægelighed og om etableringsret kan der fastsættes regler om samordning af bestem-

[Udenrigsministeren]

melser om udøvelse af bestemte erhverv. Der henvises f.eks. til Rådets direktiver af 1975 og 1977 vedrørende læger og sygeplejersker. Selv om undervisningspolitik som sådan ikke er omfattet af traktaten, udelukker det ikke, at der inden for rammerne af traktatens art. 123-128 (Den europæiske Socialfond) ydes støtte til visse erhvervsuddannelser, herunder i Grønland.

Eksemplet viser, at man ikke kan tage stilling til spørgsmålet om hjemmel uden at have et nærmere kendskab til indholdet af retsfor skrifterne.

Det forekommer i øvrigt ikke sandsynligt, at der ville kunne udstedes bindende regler vedrørende lejelovgivning, boligstøtte og boligforvaltning, direkte personlige skatter, jagt og landsplanlægning.

Det understreges for god ordens skyld, at det i langt de fleste – og i alle de vigtigste – tilfælde er Ministerrådet, som fastsætter bindende regler.

Spm. nr. 147

Til *ministeren for offentlige arbejder* (1/2 82) af:

Flemming Jensen (KF):

»Vil ministeren – eventuelt ved et forslag til lovændring – sikre, at planerne for et fælles antenneanlæg for Ishøj, Vallensbæk og Glostrup kommuner kan gennemføres som omtalt i Politiken 31. januar 1982?«

Begrundelse

Ifølge Politiken fra 31. januar har post- og telegrafvæsenet meddelt Ishøj, Vallensbæk og Glostrup kommuner, at man ikke må tilslutte sig Ishøj kommunes parabolantenne. Man henviser til ophavsretlige problemer, hvilket er uforståeligt for kommunerne, når man ved denne plan dels kan slippe af med de mange individuelle antenner, dels kan gennemføre projektet relativt billigt for forbrugerne.

Ishøjs socialdemokratiske borgmester, Per Madsen, kalder det en barnepigementalitet, samtidig med at han advarer mod det monopol, han kalder en uheldig ting, hvis afskaffelse kun vil betyde tab for, hvad han ifølge Politiken kalder de såkaldte kulturpersonligheder.

Besvarelse (12/2 82):

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Reglen om kun at give tilladelse til fællesantenneanlæg, der er beliggende inden for én kommunes grænser, har været fulgt som fast administrativ praksis i mere end 10 år og fremgår nu af ministeriet for offentlige arbejders bekendtgørelse om fællesantenneanlæg. Afgrænsningen, der er fastsat efter samråd med ministeriet for kulturelle anliggender, er givet dels af mediepolitiske grunde, dels for at sikre, at der ikke ved en videregående transport af udenlandske programmer sker en krænkelse af ophavsrettigheder. I bemærkningerne til forslaget om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (gennemført som lov nr. 249 af 27. maj 1981) blev det da også understreget, at der som hidtil og indtil videre må påregnes en afgrænsning af fællesantenneanlæggenes geografiske udstrækning.

Jeg er opmærksom på, at begrænsningen i visse tilfælde kan forekomme mindre rimelig ud fra en rent teknisk synsvinkel, og jeg har derfor taget spørgsmålet op til overvejelse med ministeren for kulturelle anliggender.

Spm. nr. 148

Til *undervisningsministeren* (1/2 82) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren drage omsorg for, at undervisningen og uddannelsen af socialpædagoger, der skal arbejde på institutioner med åndssvage, tages op til revision?«

Begrundelse

Fra 1959 til midt i 1970erne skete uddannelsen af omsorgspersonale ved åndssvageforsorgen ved forsorgscentre og ved kursus på personalehøjskolen i København. Nu er uddannelsen fælles for alle socialpædagoger. Ofte begynder uddannede socialpædagoger på institutioner med åndssvage uden at kende noget til de klienter, de skal arbejde med. Det må anses som en mangel, og det har da også ved seruminstittuttets rapport fra Sundbyvang vist sig, at der var mangler f.eks. i uddannelsen om hygiejne.

Besvarelse (10/2 82):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

[Undervisningsministeren]

Børneforsorgs- og omsorgspædagoguddannelsen, som foregår på de socialpædagogiske seminarier, blev etableret i 1974, hvor socialministeriet fandt det hensigtsmæssigt at samle en række forskellige uddannelser, der sigtede mod hver sit pædagogiske arbejdsområde (vuggestuer, børne- og ungdomshjem, åndssvageforsorgen og den øvrige særfor-sorg) til en fælles uddannelse.

Siden 1. januar 1980 er uddannelsen administreret under undervisningsministeriet. Der forelå før overførslen fra socialministeriet et forslag til revision af uddannelsesbekendtgørelsen, men det blev stillet i bero.

Uddannelsesrådet for de socialpædagogiske seminarier har netop holdt en konference for at drøfte justeringer af uddannelsen, og der skal nu arbejdes videre med spørgsmålet om, hvordan det bedst muligt sikres, at uddannelsen giver reel kompetence til at arbejde med de forskellige grupper af klienter, som uddannelsen sigter imod. Spørgsmålet om en styrkelse af undervisningen i hygiejne indgår i disse overvejelser.

Jeg vil dog gerne understrege, at der i den nuværende uddannelse allerede indgår 150 timers undervisning i sundheds- og sygdomslære og socialmedicin, herunder i almen hygiejne, og at der er tale om en pædagoguddannelse og ikke som tidligere om en mere medicinsk orienteret uddannelse.

Den af spørgeren omtalte rapport fra seruminstitutet om forholdene på Sundbyvang er et internt notat, som jeg ikke har nærmere kendskab til. Jeg har imidlertid fået oplyst, at notatet beskriver en akut udbredelse af lettere infektioner hos institutionens beboere, og at der var tale om en ekstraordinær situation, som under alle omstændigheder krævede lægelig medvirken.

Spm. nr. 150

Til *udenrigsministeren* (1/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Har ministeren kendskab til et eller flere områder, som opfylder Romtraktatens betingelser for at blive tilsluttet OLT-aftalen, og som har ansøgt om en sådan tilslutning, men modtaget afslag?«

Besvarelse (11/2 82):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Efter de oplysninger, som foreligger for udenrigsministeriet, har intet område i en medlemsstat, der har ansøgt om tilslutning til OLT-ordningen, modtaget afslag.

Det bør dog for god ordens skyld tilføjes, at intet område i en medlemsstat er overgået fra fuldt medlemskab til OLT-status.

Spm. nr. 151

Til *udenrigsministeren* (1/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil ministeren fremlægge EF-Kommissionens informationsprogram for Grønland fra 1978 og fremefter og fremlægge en detaljeret oversigt over enhver udgift, der har været afholdt til informationsvirksomhed i Grønland?«

Besvarelse (11/2 82):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Kommissionen udarbejder årligt et informationsprogram, der indeholder de generelle retningslinier for Kommissionens informationspolitik. De af Kommissionen fremlagte informationsprogrammer for 1978, 1979, 1980 og 1981 vedlægges. (Ikke optrykt her).

Der er ikke i disse optaget noget specielt informationsprogram for Grønland.

Udgifterne til Fællesskabets informationsvirksomhed henføres under én konto på EFs budget, hvorfra det ikke er muligt for udenrigsministeriet at udskille de udgifter, der er afholdt til aktiviteter i Grønland.

Spm. nr. 152

Til *justitsministeren* (1/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil ministeren oplyse, om eksisterende EF-regler kan hindre eller vanskeliggøre Grønlands landstings muligheder for engang selvstændigt at fastlægge regler, hvorefter offentlige myndigheder kan få mulighed for at foretrække grønlandske virksomheder, hvis Grønland forbliver i EF?«

Besvarelse (9/2 82):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Ifølge EØF-traktatens art. 7 er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt inden for traktatens anven-

[Justitsministeren]

delsesområde og med forbehold af dens særlige bestemmelser. Dette diskrimineringsforbud er udbygget i traktatens art. 52 og 59, hvorefter de restriktioner, der hindrer statsborgere eller virksomheder fra et EF-land i at etablere sig eller levere tjenesteydelser i en anden medlemsstat, skal afskaffes.

Offentlige myndigheder må således ikke foretrække egne virksomheder fremfor virksomheder fra andre EF-lande alene på grund af nationaliteten.

Som en særlig undtagelse fra traktatens art. 7, 52 og 59 er det i protokol nr. 4 til Tiltrædelsestraktaten bestemt, at Danmark er bemyndiget til at opretholde de nationale bestemmelser, efter hvilke der kræves 6 måneders bopæl i Grønland for at opnå tilladelse til at udøve visse former for erhvervsvirksomhed i Grønland. Inden for de pågældende lovbestemmelseres område vil der således fortsat være mulighed for at udelukke ikke-grønlandske virksomheder.

Spm. nr. 153

Til *justitsministeren* (1/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil ministeren oplyse, hvilke danske love der siden 1970 er ændret eller kommet til som følge af Danmarks medlemskab af EF, samt hvilke af disse love der har betydning for Grønland?«

Besvarelse (11/2 82):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Justitsministeriet har ingen fortegnelse over love, der er vedtaget eller ændret som følge af Danmarks medlemskab af EF.

I forbindelse med overvejelserne om dansk medlemskab nedsatte regeringen et udvalg vedrørende lovændringer med henblik på Danmarks tiltrædelse af EF. Udvalget afgav den 27. oktober 1970 en beretning med en oversigt over nødvendige lovændringer, og den 24. februar 1972 afgav udvalget en oversigt over nødvendige lovændringer i tilfælde af Grønlands tilslutning til EF. De to oversigter er offentliggjort i »Danmark og De europæiske Fællesskaber« henholdsvis i 3. supplerende redegørelse, udviklingen i 1970, s. 367–390, og 4. supplerende redegørelse, udviklingen i 1971, s. 427–432. Hertil kommer en redegørelse af 22. april 1971 fra

udvalget om forholdet mellem den danske lovgivnings krav om indfødsret, bopæl eller hjemsted i Danmark og reglerne i De europæiske Fællesskaber. Denne redegørelse, der også indeholder en oversigt over nødvendige lovændringer, er offentliggjort i 4. supplerende redegørelse, udviklingen i 1971, s. 371–391.

En oversigt over gennemførte lovændringer siden 1970 som følge af EF-regler ville i øvrigt næppe give et dækkende billede af gennemførelsesreglernes indhold. Efter justitsministeriets skøn bliver langt de fleste EF-direktiver gennemført ved bekendtgørelser, ofte i medfør af allerede eksisterende bemyndigelser i lovgivningen.

Spm. nr. 154

Til *ministeren for skatter og afgifter* (1/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Hvad kan ministeren oplyse om GATT's eventuelle planer om fremtidig nedsættelse af told på fiskeriområdet, som kan have indflydelse på en mulig told på fiskeprodukter fra et eventuelt uden for EF stående Grønland samt på nuværende toldsatser for Færøerne ved eksport til EF?«

Besvarelse (10/2 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Lykkesoft):

Efter de i 1979 afsluttede multilaterale handelsforhandlinger (MTN) i GATT er EF forpligtet til en trinvis nedsættelse af tolden for de i bilaget anførte fisk og fiskerivarer. EFs tredjelandstold vil over en 8-årig periode (1980–1987) blive nedtrappet til den i bilagets kolonne 4 anførte sats. EFs tredjelandstold vil også blive anvendt på fiskeprodukter, der eksporteres til EF fra et Grønland, der står uden for EF, medmindre der etableres et præferencearrangement.

EFs tredjelandstold finder ikke ubetinget anvendelse på fiskerivarer fra Færøerne, idet satserne for nogle af disse varer er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 2051/74 (EF-Tidende L 212 af 2. august 1974). Eksempelvis kan nævnes: frosset torskefilet – 3 pct., saltet eller røget hel torsk eller torskefilet – fri, rejer af arten *Pandalidae* – 3 pct., tilberedt eller konserveret sildefilet – 3 pct. og 4

[Ministeren for skatter og afgifter]

pct., tilberedte eller konserverede rejer, pillede og frosne – 4 pct.

Alle varer med oprindelse på Færøerne er toldfri ved indførsel til Danmark.

Bilag.

FTT pos.	Varebeskrivelse	Basis-toldsats	Sats i h.t. MTN-indrømmelse
03.01	Fisk, fersk (levende eller døde), kølet eller frosset:		
	A. Ferskvandsfisk:		
	I. Ørred og anden laksefisk:		
	b) Laks	4 pct.	2 pct.
	II. Ål	5 pct.	3 pct.
ex IV.	Andre varer		
	– Akvariefisk	8 pct.	fri
	B. Saltvandsfisk:		
	I. Hel, uden hoved, rensset eller skåret (undtagen filet):		
	e) Haj	8 pct.	8 pct. ¹⁾
	h) Torsk (<i>Gadus morhua</i> eller <i>Gadus callarias</i>):		
	1. Fersk eller kølet	15 pct.	12 pct.
	2. Frosset	15 pct.	12 pct.
ex	q) Andre varer:		
	– Kulmule (<i>Merluccias bilinearis</i>)	15 pct.	15 pct. ²⁾
	II. Filet:		
	b) Frosset:		
	1. Af torsk (<i>Gadus morhua</i> eller <i>Gadus callarias</i>)	15 pct.	15 pct. ³⁾
	4. Af rødfisk (<i>Sebastes marinus</i>)	15 pct.	12 pct.
03.03	Krebsdyr og bløddyr, med eller uden skal, ferske (levende eller døde), kølede, frosne, saltede, i saltlage eller tørrede; krebsdyr med skal, kogt i vand:		
	A. Krebsdyr:		
	II. Hummer (<i>Homarus</i> -arter):		
	a) Levende	10 pct.	8 pct.
	b) I andre tilfælde:		
	1. Hel	13 pct.	8 pct.
ex	2. I andre tilfælde:		
	aa) Frosset	20 pct.	16 pct.
	III. Krabber og krebs:		
	a) Krabber af arterne <i>Paralithodes camchaticus</i> , <i>Chionoecetes</i> sp.p. og <i>Callinectes sapidus</i>	15 pct.	8 pct.
16.03	Kødekstrakt og kødsaft; fiskeekstrakt:		
	B. I pakker af nettovægt over 1 kg, men under 20 kg	7 pct.	4 pct.
16.04	Fisk tilberedt eller konserveret (herunder kaviar og kaviarerstatning):		
	B. Laksefisk:		
	I. Laks	7 pct.	5,5 pct.

¹⁾ 6 pct. for visse arter inden for et toldkontingent.²⁾ 8 pct. inden for et toldkontingent.³⁾ 8 pct. inden for et toldkontingent.

Spm. nr. 155

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/2 82) af:

Grove (KF):

»Kan ministeren oplyse, hvordan den aftale fungerer, der i november sidste år blev indgået mellem ministeren for offentlige arbejder og postvæsenet omkring forholdene i postterminalen i København?«

Begrundelse

Der er nu igen problemer i postterminalen. Man har måttet ansætte mere personale, og fra midten af januar er mængden af overliggende breve steget fra 70.000 til mere end det dobbelte. Postvæsenet undskylder sig med månedsskiftet og udsendelsen af selvangivelser. Dette er tilbagevendende ting, der før har overrasket postvæsenet, men ikke burde gøre det.

Besvarelse (9/2 82):

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg går ud fra, at der med spørgsmålet sigtes til de den 22. oktober 1981 afsluttede drøftelser mellem på den ene side ministeren for offentlige arbejder og P&T's ledelse og på den anden side personaleorganisationerne i P&T.

Det blev herunder bl.a. fastslået, at projektet vedrørende Københavns postterminal skulle videreføres i overensstemmelse med den fastlagte arbejdsplan, således at projektet ville blive nået.

Når projektet nedlægges ved udgangen af februar måned 1982, vil målene være nået.

Der er i 1981 sparet 78,2 mill. kr. i brevpostafdelingen i Københavns postterminal i forhold til 1980, og produktiviteten er forøget med ca. 45 pct. fra marts 1981 til januar 1982.

Med hensyn til de omtalte problemer i sidste halvdel af januar måned 1982 kan jeg oplyse, at de skyldes, at bemanningen i postterminalen har været for lille i forhold til den meget store brevmængde, der har været i sidste halvdel af januar.

Det har været nævnt, at den store brevmængde ikke burde have overrasket P&T, fordi det er alment kendt, at der i denne pe-

riode udsendes mange lønopgørelser, konto-udskrifter o.lign. til brug for selvangivelsen.

Post- og telegrafvæsenet har indregnet disse forhold i bemandingsplanen, men har ikke til fulde forudset den store brevmængde. Dette skyldes, at Københavns postterminals statistikker for januar 1981 har været mangelfulde, og det har derfor ikke været muligt at opstille en præcis prognose.

I den første uge i februar har der været overensstemmelse mellem bemanning og brevmængde, hvilket har bevirket, at forsinkelsesprocenten har været ca. 6.

Spm. nr. 156

Til *justitsministeren* (2/2 82) af:

Maisted (FP):

»Hvilke foranstaltninger mener ministeren befolkningen kan tage for at imødegå skattevæsenets overgreb, når væsenet mener, det har ret til at optræde på en måde, vi kender fra østlandene?«

Begrundelse

Spørgeren har modtaget et brev fra en skatteyder, der fik besøg af tre herrer fra amtsskatteinspektoratet i Holbæk. Disse herrer gennemrodede pludselig uden tilladelse skatteyderens skab.

Besvarelse (11/2 82):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Spørgsmål om skattemyndighedernes virksomhed henhører ikke under justitsministeriets ressortområde, og justitsministeriet ser sig allerede af denne grund ikke i stand til at fremkomme med nogen vurdering af den konkrete sag, som spørgeren henviser til.

Spm. nr. 157

Til *ministeren for skatter og afgifter* (2/2 82) af:

Maisted (FP):

»Er det med ministerens vidende, at skattevæsenets folk optræder i bedste KGB-stil, som befolkningen kender fra pressens beskrivelse af forholdene i østlandene?«

Begrundelse

[Maisted]

Spørgeren har modtaget et brev fra en skatteyder, der fik besøg af tre herrer fra amtskatteinspektoratet i Holbæk. Disse herrer gennemrodede pludselig uden tilladelse skatteyderens skab.

Besvarelse (11/2 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Lykkesoft):

Det brev, som spørgeren omtaler i spørgsmålets begrundelse, omhandler kort fortalt en episode, hvor tre embedsmænd fra amtskatteinspektoratet i Holbæk kom på besøg hos en skatteyder for på stedet at gennemgå skatteyderens regnskabsmateriale med henblik på en planlagt revision.

Regnskabsmaterialet blev forevist af skatteyderens hustru, som også var den, der til daglig førte regnskabet. Regnskabsføringen blev drøftet, og de pågældende embedsmænd ønskede at medtage moms- og skatte-træksbog. Brevet indeholder en klage over, at embedsmændene til sidst selv udtog noget materiale fra en hylde i et åbent skab.

Sagen har været forelagt amtskatteinspektoratet, som har oplyst, at det var åbenbart, at den pågældende hylde udelukkende indeholdt regnskabsmateriale, som skattemyndighederne har krav på at få adgang til at gennemgå. Under hele samtalen tog skatteyderens hustru løbende regnskabsmateriale frem fra hylden. Resten af skabet var aflukket under hele besøget.

Hylden indeholdt ikke andet end regnskabsmateriale, og da skattemyndighederne er berettigede til at få adgang til alt regnskabsmateriale, sikrede embedsmændene sig ved en selvstændig gennemgang, at de havde fået adgang til alt fornødent regnskabsmateriale til den planlagte revision.

Amtskatteinspektoratet havde på forhånd gjort skatteyderen opmærksom på den planlagte revision og på, at man skulle bruge alt regnskabsmateriale for de pågældende år.

Hverken hustruen eller skatteyderen, der under besøget selv kom til stede, gjorde under besøget indvendinger mod gennemsynet af materialet på den pågældende hylde.

Amtskatteinspektøren har senere over for skatteyderen og hans hustru telefonisk beklaget, at hustruen havde fundet anledning til at føle sig krænket ved de pågældende medarbejders besøg, idet inspektoratet lægger

vægt på at gennemføre sin kontrol til mindst mulig gene for skatteyderne.

Der er i skattekontrollovens § 6, stk. 3, hjemmel for de skattelignende myndigheder til på stedet at gennemgå erhvervsdrivendes regnskabsmateriale med bilag tillige med andre dokumenter, der kan have betydning for skatteligningen, og foretage opgørelse af kassebeholdning m.v., når der er rimelig grund dertil.

Jeg mener efter de foreliggende oplysninger ikke, at de pågældende embedsmænd har overtrådt de grænser, der foreligger for amtskatteinspektoraternes revisions- og kontrolvirksomhed. Som det fremgår af foranstående, har undersøgelsen ikke haft en karakter, der på nogen måde gør det berettiget at karakterisere fremgangsmåden med de udtryk, som spørgeren anvender.

Spm. nr. 158

Til *energiministeren (2/2 82)* af:

Inge Krogh (KrF):

»Energiministeren bedes oplyse, om der er sket mere i sagen om udnyttelse af spildvarme fra Storebæltsfærgerne eller udnyttelse af spildvarme fra andre færgeforbindelser?«

Begrundelse

Spørgsmålet er stillet som en fortsættelse af mit spørgsmål nr. 567 af 5. februar 1981. Energiministeren udtalte da, at der fra energistyrelsen var taget initiativ til drøftelse af udnyttelse af spildvarmen fra færgerne.

Besvarelse (8/2 82):

Energiministeren (Poul Nielson):

I oktober 1981 offentliggjorde Formidlingsrådet en undersøgelse, foretaget i samarbejde mellem DSB, Ålborg Værft, Korsør og Nyborg kommuner samt Teknologisk Institut. Energistyrelsen har støttet undersøgelsen med 300.000 kr. og har deltaget i den styregruppe, som fulgte projektet.

Den gennemførte undersøgelse viser, at projektet har en høj samfundsøkonomisk rentabilitet, som er størst ved udnyttelse af spildvarmen i Korsør kommune.

Ved udbygning af fjernvarmenettet i Korsør vil det være muligt at udnytte overskudsvarmen fra én færge hele året, spildvarme fra

[Energiministeren]

endnu én færgе vil kunne udnyttes 70 pct., mens spildvarmen fra en tredje færgе vil kunne udnyttes 40 pct.

Direktivforhandlingerne med Korsør kommune forventes indledt i løbet af et par måneder. Direktivet vil – i overensstemmelse med kommunens ønske – pålægge Korsør kommune at inddrage muligheden for udnyttelse af spildvarmen fra Storebæltsfærgerne i kommunens forslag til delplan. Spildvarmen vil være et supplement til den øvrige varmforsyning, som fremover væsentligst vil baseres på naturgas eller på overskudsvarme fra Stignæsværket.

Såfremt udnyttelsen af spildvarmen fra færgerne også er samfundsøkonomisk rentabel i forhold til andre energikilder, vil den i det videre planarbejde gå forud for de øvrige varmforsyningmuligheder.

Spm. nr. 159

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (2/2 82) af:

Hahn (CD):

»Er ministeren enig i, at det er et angreb på de almene menneskerettigheder og den frie idrætsudfoldelse, når et idrætsforbund af kommercielle grunde fratager en idrætsmand sin landsholdsplads?«

Begrundelse

Danmarks bedste håndboldmålmand, Ole Nørskov, AGF, Århus, nægtede at lade sig binde af håndboldforbundets forretningsmæssige aftaler. Af den grund måtte han afgive sin plads på det danske landshold til VM.

Besvarelse (12/2 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg har ved flere lejligheder givet udtryk for, at jeg finder en kommerciel udnyttelse af eliteidrættens beklagelig, men jeg anerkender på den anden side, at elitesektorens ressourcer behøver kan forklare nødvendigheden af et samarbejde med erhvervslivet. Blot skal det konstateres, at en direkte kommerciel styring af idrættens dispositioner må være uforenelig med den danske tradition for frie og uafhængige idrætsorganisationer.

Jeg hilser derfor afgørelsen, som Dansk Idræts-Forbunds Ordens- og Amatørudvalg har truffet i sagen omkring håndbold-landsholdsmålmanden Ole Nørskov, AGF – at den enkelte idrætsudøver skal være frit stillet med hensyn til at bære den enkelte reklame på sit idrætstøj, herunder skoene – velkommen.

Spm. nr. 160

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/2 82) af:

Hahn (CD):

»Vil ministeren anbefale, at Højerdiget fortsætter til Esbjerg?«

Begrundelse

Befolkningen fra Emmerlev til Esbjerg må føle sig trygge. Der er vand nok i Vesterhavet til at drukne dem alle.

Besvarelse (12/2 82):

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

På den strækning, som spørgsmålet omhandler, findes Ballum Dige, der beskytter Ballum Marsk og mod nord støder til bakkeøen Astrup Banke. Fra Astrup Banke til forbindelse med en bakkeø ved Roberghus ved Tjæreborg syd for Esbjerg forløber en ubrudt havdigelinie, bestående af Rejsby, Ribe og Darum-Tjæreborg diger. Om nogen forlængelse af Højerdiget til Esbjerg kan der således ikke være tale, allerede af den grund, at der på næsten hele strækningen i forvejen er diger. Endvidere må særligt bemærkes, at Ribe Dige er blevet forstærket i årene 1978-1980 for knap 90 millioner kroner, og at der langs de andre diger i 1977 er anlagt veje langs digernes inderside – alt i henhold til lov nr. 319 af 10. juni 1976 om forstærkning af Ribe Dige og anlæg af veje langs nogle diger. Grundlaget for denne lov var stormflodsudvalgets betænkning af 1975, hvori hele denne kyststræknings digebeskyttelse er udførligt behandlet. I forbindelse med behandlingen af nævnte lov og lov nr. 271 af 8. juni 1977 om fremskudt dige for Tønder Marsk har folkettinget haft hele kyststrækningens digebeskyttelse fremme til vurdering. En fornyet generel vurdering af strækningens

[Ministeren for offentlige arbejder]

digebeskyttelse ses der ikke at være nogen rimelig begrundelse for. Dog bemærkes, at det i forbindelse med udbedring af de skader, som skete på de ældre diger under stormfloden den 24. november 1981, kan være naturligt at foretage en forstærkning af enkelte strækninger, hvilket vil blive overvejet.

På strækningen fra Emmerlev Klev i syd til Ballumdiget i nord findes intet havdige. På den nordligste del af denne strækning nemlig fra Koldby til Ballumdiget, er terrænet lavere end kote + 5,0 m på en ca. 6-6,5 km lang strækning. Dette lavere liggende areal er meget smalt, idet den største bredde er ca. 1 km. I 1977-78 ydede staten Bredebro kommunalbestyrelse et tilskud på 50 pct. af udgifterne til beskyttelse af denne kyststrækning ved anlæg af en lav strandvold. Tilskuddet udgjorde ca. 324.000 kr. Dette område har ikke en sådan størrelse og bebyggelse, at der er økonomisk basis for at bygge et egentligt havdige af tilsvarende art som de diger, der i øvrigt findes fra grænsen til Tjærborg.

Når det i begrundelsen for spørgsmålet mere end antydes, at befolkningen fra Emmerlev Klev til Esbjerg skulle leve med en risiko for at drukne i stormflodstilfælde, må et sådant postulat afvises som fremsat uden ethvert objektivt grundlag. Stormfloden den 24. november 1981 har på en meget kontant måde anskueliggjort værdien af de omfattende digearbejder, der i årene 1977-81 er udført på denne kyststrækning, således at befolkningen kan føle sig tryk.

Det følger af det anførte, at et spørgsmål om videreførelse af Højerdiget til Esbjerg synes at hvile på en række forkerte forudsætninger.

Spm. nr. 161

Til *justitsministeren* (2/2 82) af:

Svend Heiselberg (V):

»Hvilken overvejelse gør ministeren sig for at imødekomme et ønske fra beboerne på øen Mors om mere politi, eventuelt at få Nykøbing politistation til at blive en døgnbetjent politistation?«

Begrundelse

Ved den årlige opgørelse for 1981 af politisager på Mors er der registreret en stor stigning af sager sammenlignet med året før.

I årets løb har politiet haft 3.442 sager imod 3.095 året før, hvilket efter min mening gør det påkrævet med mere politi.

Besvarelse (11/2 82):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Det kan oplyses, at Morsø kommunalbestyrelse for nylig har rettet henvendelse til justitsministeriet vedrørende den politimæssige betjening af området.

Justitsministeriet vil nu overveje spørgsmålet og har til brug herfor anmodet bl.a. rigspolitichefen om en udtalelse.

Spm. nr. 162

Til *udenrigsministeren* (3/2 82) af:

Inge Krogh (KrF):

»Hvilke foranstaltninger vil udenrigsministeren iværksætte for at lægge pres på de iranske myndigheder for at modvirke forfølgelse af det religiøse mindretal Bahaisamfundet?«

Begrundelse

Der er i pressen, bl.a. i Newsweek, 25. januar 1982 oplysninger om, at Khomeini har erklæret hellig krig mod medlemmerne af Bahaisamfundet i Iran. Hundreder af deres ledere er blevet myrdet, og det meddeles, at 20.000 er blevet fordrevet fra deres hjem og lever i telte i bjergene.

Besvarelse (12/2 82):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

I mit svar på et tidligere spørgsmål (nr. 107 af 21. oktober 1981) henviste jeg til, at regeringen løbende følger den internationale udvikling inden for menneskerettighedsområdet og herunder også situationen i Iran. Jeg gav endvidere udtryk for, at de mange henrettelser i Iran måtte give anledning til dyb bekymring, hvilket regeringen havde markeret i forskellige sammenhænge - bl.a. sammen med de øvrige EF-lande i et fælles tierindlæg i FN i oktober 1981.

Hertil kan jeg føje, at regeringen i anledning af de senere fremkomne oplysninger om henrettelser af repræsentanter for det religiøse

[Udenrigsministeren]

se Bahaisamfund sammen med en række andre lande den 31. januar d.å. har deltaget i en fælles henvendelse til de iranske myndigheder. I henvendelsen understreges den uro, disse meddelelser har fremkaldt. Der henvises til de relevante bestemmelser i Verdenserklæringen om Menneskerettighederne, og der anmodes om forsikringer om, at de religiøse mindretals rettigheder fuldt ud vil blive respekteret.

Det er en selvfølge, at regeringen i dette som i andre tilfælde løbende vurderer vore muligheder for at medvirke til at sikre, at de internationalt anerkendte menneskerettighedsregler respekteres.

Spm. nr. 163

Til *udenrigsministeren* (3/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil ministeren bekræfte, at EFs ministerråd ved enstemmighed og i overensstemmelse med Euratomtraktatens artikler 76, 85 og 90 kan træffe beslutning om, at det grønlandske uran skal brydes, selv om lov om Grønlands hjemmestyre § 8 fastslår, at Grønlands naturgivne ressourcer kun kan udnyttes i henhold til aftale mellem regeringen og landsstyret?«

Besvarelse (15/2 82):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Som meddelt i daværende udenrigsøkonomiminister Ivar Nørgaards svar i folketinget af 14. juni 1973 på spørgsmål (nr. 250) fra folketingsmedlem Moses Olsen af 4. juni 1973 kan Danmark sige nej og fastholde sit nej, såfremt EF skulle ønske brydningen af det grønlandske uran iværksat.

De af spørgeren nævnte artikler i Euratomtraktaten fastsætter en i forhold til traktatens art. 204 forenklet procedure for ændringer i traktatens kapitel VI om forsyning, kapitel VII om sikkerhedskontrol og kapitel VIII om ejendomsret. Art. 204, der er den generelle regel i Euratomtraktaten for traktatændringer, kræver medlemsstaternes ratifikation, hvilket ikke er nødvendigt, når det drejer sig om ændringer i henhold til art. 76, 85 og 90. En ændring i medfør af disse artikler kræver dog under alle omstændigheder enstemmighed, som også anført af spørgeren selv.

Skulle således Kommissionen stille forslag om f. eks. ændring af traktatens art. 70 (citeret i daværende udenrigsøkonomiminister Ivar Nørgaards svar) om indførelse af en pligt for medlemsstaterne til at fremme prospektering og minedrift, vil man fra dansk side kunne modsætte sig en sådan ændring.

Spm. nr. 164

Til *ministeren for offentlige arbejder* (3/2 82) af:

Bollmann (CD):

»Vil ministeren tage initiativ til, at DSB i lighed med private virksomheder giver adgang til oprettelse af praktikpladser for maskinmesteraspiranter?«

Begrundelse

Det forekommer besynderligt, at DSB i egenskab af et stort rederi og med de nødvendige uddannelsesfaciliteter både i land og om bord ikke deltager i uddannelsen af de maskinmestre, som både DSB selv som offentlig virksomhed og andre virksomheder har rigelig anvendelse for.

Besvarelse (12/2 82):

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

DSB har igennem flere år stillet praktikpladser til rådighed for maskinmesteraspiranter i land – ved centralværkstedet i Århus – men der har indtil 1981 ikke været etableret praktikpladser på DSBs færger og skibe.

I betragtning af den maskinmesteruddannede styrke, der beskæftiges ved DSB, ca. 360 mand, har DSB imidlertid fundet det naturligt også at indgå som praktiksted til søs på linie med andre rederier.

Fra foråret 1981 er der således etableret en forsøgsordning med ca. 10 praktikpladser i DSB-færger, og på indeværende tidspunkt har 2 maskinmesteraspiranter rettet henvendelse til DSB. Det drejer sig om 2 aspiranter fra Århus Maskinmesterskole, som nu forretter praktiktjeneste på Kalundborg-Århusoverfarten.

Når DSB har foretrukket etablering af en forsøgsordning, hænger det sammen med, at ikke alle DSBs færger er lige egnede i uddannelsesøjemed. Efter et års tid vil DSB

[Ministeren for offentlige arbejder]

foretage en nærmere vurdering af uddannelsesforløbet og herefter tage stilling til evt. etablering af en permanent ordning.

DSB har løbende haft kontakt med såvel undervisningsministeriet, maskinmesteruddannelsen som maskinmesterskolerne, men foreløbig har kun 2 aspiranter udnyttet DSBs tilbud om praktikplads.

Spm. nr. 169

Til *socialministeren* (4/2 82) af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Vil ministeren oplyse, i hvilket omfang særforsorgens udbygningsplan 1980-1985 - § 7-planen - bliver overholdt i henholdsvis Ribe amt, Nordjyllands amt, Københavns amt og Vestsjællands amt, og vil ministeren om nødvendigt pålægge amterne at overholde § 7-planen, så forringelser undgås?«

Begrundelse

På grund af den økonomiske situation og loftet over udgiftsstigningen, som folketinget har pålagt amterne, er § 7-planens mål ikke blevet overholdt. Derfor er der stor forskel på udbygningen fra amt til amt, og den sikkerhed for opretholdelse af standarden på de enkelte institutioner, som planen skulle garantere, er hermed ikke til stede.

Besvarelse (11/2 82):

Socialministeren (Bent Hansen):

Særforsorgens udbygningsplan 1980-85 angiver bindende forpligtelser for de enkelte amtskommuner og Københavns og Frederiksberg kommuner med hensyn til kapaciteten, dvs. det samlede pladstal og det samlede personaleforbrug, ved videreførelse af aktiviteter, der overførtes med udlægningen af særforsorgen.

Der er i udlægningslovens § 7 givet socialministeren bemyndigelse til at godkende afvigelser fra planen. Baggrunden herfor er dels, at § 7-planen måtte fastlægges ud fra, hvordan staten ud fra de på planlægningstidspunktet kendte vilkår måtte antages at kunne have disponeret i perioden, og dels, at en fastfrysning af udviklingen på området for en 5-årig periode uden tilpasnings- og revisionsmuligheder måtte anses for uhensigtsmæssig og bl. a. ville kunne medføre faktiske for-

ringelser for klienterne. Et amtsråds konkrete forslag til sådanne afvigelser skal indsendes til særskilt godkendelse.

De forslag til afvigelser, som indkommer, behandles konkret og ved godkendelse af den således ændrede § 7-plan forpligtende for amtsrådet. Ved behandlingen af forslag lægges der betydelig vægt på den udtalelse fra det rådgivende brugerråd i amtskommunen, som ledsager forslaget.

Socialministeriet og socialstyrelsen er ikke bekendt med, at de nævnte amtskommuner ikke overholder § 7-planen.

Amtsrådene skal hvert år i forbindelse med den almindelige revision af de sociale og sundhedsmæssige udbygningsplaner enten afgive en erklæring om, at der i den aktuelle udbygningsplan ikke er afvigelser fra § 7-planen, eller en nærmere specificeret redegørelse med forslag til afvigelser fra § 7-planen.

Socialstyrelsen er for tiden ved at gennemgå de erklæringer eller redegørelser, som amtskommunerne skal indsende i forbindelse med de sociale og sundhedsmæssige udbygningsplaner 1982-87.

Spm. nr. 171

Til *energiministeren* (4/2 82) af:

Maisted (FP):

»Kan ministeren som eneaktionær i D.O.N.G. A/S bekræfte, at varme- og gasprisudvalget den 1. oktober 1981 og 1. november 1981 har krævet anmeldt de priser, D.O.N.G. A/S og de kommunale selskaber har opgivet til forbrugerne, samt oplyse, hvorledes kommunale selskaber lovligt kan oplyse forbrugerne om den aktuelle pris, når denne ikke har været forelagt varme- og gasprisudvalget?«

Besvarelse (11/2 82):

Energiministeren (Poul Nielson):

Spørgsmålet har været forelagt monopol-direktoratet, som er gas- og varmeprisudvalgets sekretariat. Følgende er oplyst, hvortil jeg kan henholde mig:

»Ifølge varmforsyningslovens § 28, stk. 1, skal priser og andre betingelser for leverancer af opvarmet vand, damp eller gas anmeldes til gas- og varmeprisudvalget efter regler, der fastsættes af udvalget. Ved bekendtgørel-

[Energiministeren]

se af 28. august 1981 (nr. 1-81) har udvalget fastsat sådanne regler.

Virksomheder, der omfattes af bestemmelserne i lovens priskapitel, har pligt til uopfordret at foretage anmeldelse til gas- og varmeprisudvalget af gældende priser og andre betingelser for levering af gas og varme.

Anmeldelserne samles i et offentligt tilgængeligt register.

Priser og andre betingelser, der ikke er behørigt anmeldt, er ugyldige.

Bekendtgørelsen om anmeldelse trådte i kraft 1. oktober 1981, og i den forbindelse har udvalget ved skrivelse af 17. september 1981 tilskrevet samtlige gas- og fjernvarmevirksomheder og anmodet disse om senest 1. oktober 1981 at anmelde de på denne dato gældende priser og betingelser til udvalget.

Udvalget har til dato ikke modtaget anmeldelser af priser eller betingelser fra D.O.N.G. A/S eller de regionale naturgasselskaber for naturgas. Derimod er modtaget anmeldelser af priser og betingelser for flydende gas (LPG) fra flere af de regionale naturgasselskaber.«

Spm. nr. 173

Til *justitsministeren* (5/2 82) af:

Hagen Hagensen (KF):

»Vil ministeren oplyse, om den af TV's børne- og ungdomsafdeling foranstaltede fingerede demonstration i sidste måned er sket i samarbejde med politiet, således som det blev oplyst af minister Lise Østergaard i et svar i folketingets spørgetid den 3. februar d.å.?«

Begrundelse

Af hensyn til sagens karakter er det af afgørende betydning, at justitsministeren oplyser, om politiet har været med i samarbejdet eller ej.

Besvarelse (11/2 82):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Justitsministeriet kan oplyse, at det er politiets almindelige praksis i så vidt omfang som muligt at yde bistand – f. eks. i form af færdselsregulering – til filmoptagelser på offentlige steder. Politidirektøren i København har over for justitsministeriet bekræftet, at

sådan bistand på begæring af Danmarks Radio er blevet ydet til den TV-optagelse, som omtales i det stillede spørgsmål.

Spm. nr. 174

Til *ministeren for skatter og afgifter* (4/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Kan ministeren bekræfte, at svaret på spørgsmål nr. 95 kun omfatter en opgørelse over den faktisk erlagte told 1978-81, og vil ministeren fremlægge det detaljerede grundlag for opgørelsen, herunder oplyse, hvilken procentdel af den samlede grønlandske import der er toldberigtiget og indgår i opgørelsen, samt besvare det spørgsmål, der faktisk blev stillet i spørgsmål 95?«

Besvarelse (12/2 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Jeg kan bekræfte, at de i besvarelsen af spørgsmål nr. 95 anførte beløb er den af toldvæsenet faktisk opkrævede told af vareindførslen til Grønland i 1978-1981. Tallene er udtaget af toldvæsenets regnskaber for de pågældende år.

Der er ikke foretaget nogen opgørelse af, hvor stor en procentdel af den grønlandske import der er toldberigtiget. Udarbejdelse af en sådan opgørelse vil være tidkrævende og medføre betydelige EDB-omkostninger.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 175.

Spm. nr. 175

Til *ministeren for skatter og afgifter* (4/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil ministeren fremlægge beregninger for, hvor meget EF ville opkræve i told for en import, der i mængder, sammensætning og pris svarer til den samlede grønlandske import fra EF-området, således at der fremkommer en – teoretisk – opgørelse af EF-landenes fordel i toldfri adgang til det grønlandske marked, der f. eks. kan sammenlignes med EF-Kommissionens tilsvarende – teoretiske – beregninger over Grønlands fordel ved toldfri adgang til EF-markedet?«

[Preben Lange]

Begrundelse

EF-Kommissionen har gjort et stort nummer ud af at fortælle os i Grønland, hvor meget vi tjener ekstra ved at kunne sælge fisk uden at skulle betale told efter de maksimale satser i EFs toldtarif. Man har derimod ikke fremlagt en eneste beregning for EF-landenes fordel i toldfri adgang til det grønlandske marked. EF-Kommissionens beregning er naturligvis teoretisk, fordi man af gode grunde ikke kender de tolsatser, Grønland måtte skulle betale efter en konkret aftale. Men for at tilbagevise EF-Kommissionens skrækpropaganda er det nødvendigt, at vi kan fremkomme med en tilsvarende teoretisk beregning under den lige så usandsynlige forudsætning, at al grønlandsk import fra EF ville blive fortoldet efter de maksimale satser i EFs egen toldtarif.

Besvarelse (12/2 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Den til besvarelsen af spørgsmålet fornødne teoretiske opgørelse vil være så tidkrævende, at den ikke kan foretages inden for den tid, hvor et spørgsmål skal besvares. Det bemærkes, at indførslen til Grønland i handelsstatistikken er henført til ca. 1.800 pos.

Det tilføjes, at en tilsvarende opgørelse er enklere for så vidt angår vareudførslen fra Grønland, idet udførslen fra Grønland i handelsstatistikken er henført til ca. 75 pos.

Spm. nr. 176

Til *justitsministeren (5/2 82)* af:

Glistrup (FP):

»Hvordan er den nuværende praksis for udvisning af lovovertrædere?«

Begrundelse

Baggrunden for nærværende spørgsmål er oplysninger på side 15 i regeringens hovedorgan for 2. februar 1982.

Aktuelt meddeler det pågældende sted, at en 28-årig tyrker, der afsoner to års fængsel for narkotikahandel, nu tillige er blevet sigtet for bigami, og at han – hvis han dømmes for bigami – bliver udvist af Danmark.

Efter hidtidig praksis skulle en 2-årig narkodoms sig selv være grundlag for udvisning såvel af monogame som af bigamister og tri-

gamister og alle andre, mens den omstændighed, at den i forhold til den danske samfundsorden mindre væsentlige lovovertrædelse, at man frivilligt har påtaget sig at indgå i to ægteskaber, ikke på langt nær skulle have så væsentlig betydning i retning af at udvise folk.

Efter regeringsorganets nævnte oplysning synes denne sunde retsopfattelse at være forladt, når det er en eventuel bigamidom og ikke en allerede afsagt narkodoms, som er afgørende for spørgsmålet om udvisning.

Hvis ministeren virkelig bekræfter, at han har ændret praksis på den måde – og det socialdemokratiske hovedorgan farer vel ikke med usandhed – vil fremskridtspartiet udtrykke mistillid til denne disposition fra ministerens side.

Besvarelse (11/2 82):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Udvisning af udlændinge kan ske i de tilfælde, der er beskrevet i § 4 i lov om udlændinges adgang til landet m.v., jfr. justitsministeriets lovbekendtgørelse nr. 344 af 22. juni 1973. Justitsministeriet har fastsat nærmere regler om politiets beføjelse til at udvise udlændinge i bekendtgørelse nr. 196 af 23. maj 1980 om udlændinges adgang til og ophold i Danmark.

Ved vurderingen af, om en udlænding i et konkret tilfælde bør udvises på grund af kriminalitet, lægges der på den ene side navnlig vægt på grovheden af forbrydelsen og risikoen for, at den pågældende vil fortsætte med at begå forbrydelser her i landet, og på den anden side på den pågældendes personlige forhold, herunder i særlig grad tilhørsforholdet til det danske samfund. Justitsministeriet har fastsat nærmere regler om de hensyn, der skal tages ved denne afvejning, i udlændingebekendtgørelsens § 52.

Den praksis, som tilsynet med udlændinge og justitsministeriet følger med hensyn til udvisning af udlændinge på grund af kriminalitet, herunder narkotikakriminalitet, er ikke ændret. Narkotikakriminalitet betragtes således fortsat – afhængigt af forholdets nærmere karakter – som en alvorlig forbrydelse ved vurderingen af, om udvisning bør ske.

Justitsministeriet finder ikke anledning til at kommentere den konkrete sag, der nævnes

[Justitsministeren]

i spørgsmålet, da tilsynet med udlændinge endnu ikke har truffet afgørelse i sagen.

Spm. nr. 181

Til *finansministeren* (5/2 82) af:

Lizzie Lichtenberg (KF):

»Er der oprettet lignende bestemmelser vedrørende aftaler om arbejdstidskompensation med andre personalegrupper end medlemmer af Dansk Postforbund i forbindelse med brug af sikkerhedsseler og styrthjelme under udøvelse af erhverv?«

Begrundelse

En dispensationsansøgning til kravet om brug af sikkerhedsseler og styrthjelme til postvæsenets personale er blevet afvist af justitsministeriet. Derfor har generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet og Dansk Postforbund måttet indgå en aftale om netop dette forhold.

Besvarelse (12/2 82):

Finansministeren (Heinesen):

Generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet har oplyst, at de i spørgsmålet nævnte tidskompensationer forekommer i landposttjenesten på ruter, hvor der anvendes bil eller knallert under omdelingen. Arbejdstiden inden for dette område fastsættes som en gennemsnitlig daglig arbejdstid efter kontrollering og registrering af alle arbejdsopgaver på de enkelte ruter. Tidskompensationen for af- og påtagning af sikkerhedssele, henholdsvis styrthjelm, indregnes i den gennemsnitlige daglige arbejdstid. Ordningen blev indført samtidig med, at der blev pligt til at anvende det pågældende sikkerhedsudstyr, og efter at justitsministeriet havde afslået en dispensationsansøgning.

Det pågældende system finder anvendelse for såvel tjenestemandsansatte landpostbude organiseret under Dansk Postforbund som for overenstkomsantsat omdelingspersonale i landposttjenesten organiseret under SiD.

Finansministeriet har ikke kendskab til anvendelse af ordninger andre steder i staten, som det har været aktuelt at revidere som følge af anvendelse af sikkerhedsseler og styrthjelme.

Spm. nr. 183

Til *socialministeren* (5/2 82) af:

Agerschou (SF):

»Vil ministeren redegøre for de administrative konsekvenser, det vil have at ændre bistandslovens § 73?«

Begrundelse

I et tidligere svar på mit spørgsmål nr. 139 af 28. januar 1982 om, hvorvidt ministeren vil tage initiativ til at ændre reglerne for fastsættelse af forældrebetalingen, så det bliver muligt for en kommune at ændre forældrebetalingen i nedadgående retning i løbet af et regnskabsår, udtalte ministeren, at det ville kræve en ændring af bistandslovens § 73. Det mente ministeren ikke at der ville være grundlag for på nuværende tidspunkt af hensyn til de administrative konsekvenser. Der ønskes derfor en redegørelse for de administrative konsekvenser af en sådan ændring.

Besvarelse (15/2 82):

Socialministeren (Bent Hansen):

Angående selve reglen i bistandslovens § 73, stk. 4, henvises til besvarelsen af spørgsmål 139 den 2. februar 1982.

Reglens indførelse ved lov nr. 91 af 12. marts 1980 bygger på et forudgående gruppearbejde mellem socialministeriet, Kommunernes Landsforening, herunder Kommunernes Revisionsafdeling, og socialstyrelsen. Landsforeningens repræsentanter har under nævnte arbejde anbefalet indførelsen af reglen i § 73, stk. 4.

Med lovændringen i marts 1981 var det hensigten at fastslå betalingsfastsættelsens endelighed – til forskel fra den tidligere ordning, hvorefter betalingen skulle ændres i årets løb, hvis det viste sig, at den på et tidspunkt ikke svarede til 35 eller 25 pct. af driftsudgifterne i institutionen. Der kunne således blive tale både om taktsforhøjelser og om tilbagebetaling til forældrene fra det sociale udvalg.

Lovændringen indebar betydelige administrative fordele, således som det også fremgik af bemærkningerne til lovforslaget.

Såfremt der på ny skulle skabes hjemmel i bistandslovens § 73 til at ændre betalingsfastsættelsen i årets løb, måtte dette gælde æn-

[Socialministeren]

dring i taksten i både opad- og nedadgående retning. Dette ville medføre, at kommunalbestyrelsen løbende skulle tage stilling til forældrebetalingstaksten – med de administrative konsekvenser, dette har for det sociale udvalg og socialforvaltningen, samt den dermed følgende usikkerhed hos forældrene om taksten året igennem.

Spm. nr. 191

Til *boligministeren* (8/2 82) af:

Fogh Rasmussen (V):

»Vil ministeren tage initiativ til at ændre ejerlejlighedslovens § 10, således at der bliver en klar hjemmel til at videreopdele ejerlejligheder?«

Begrundelse

To forskellige landsretsafgørelser har skabt tvivl om fortolkningen af ejerlejlighedslovens § 10. Tvivlen er opstået efter en lovændring i 1979.

Østre landsret har i en kendelse af 12. maj 1981 fastslået, at ejerlejlighedslovens § 10, stk. 1, nr. 5, ikke hjemler selvstændig adgang til videreopdeling af en allerede opdelt bygning.

I kendelse af 4. august 1981 har vestre landsret derimod udtalt, at der ikke findes fornødne holdepunkter for at antage, at den i 1979 vedtagne lovændring tilsigtede en begrænsning i adgangen til videreopdeling af ejerlejligheder i bygninger, der er opført før 1. juli 1966.

Denne fortolkningstvivl er meget uheldig. Mange ombygningsarbejder, der har stor beskæftigelsesmæssig betydning, er standset på grund af den nuværende uklare praksis. Derfor er der behov for en lovændring, der klart fastslår retten til videreopdeling af ejerlejligheder.

Besvarelse (15/2 82):

Boligministeren (Erling Olsen):

Formålet med ændringen af ejerlejlighedsloven i november 1979 var efter min mening at hindre, at udlejningsboliger blev omdannet til ejerboliger. Derimod mener jeg ikke, at det var meningen at hindre, at vi fik flere boliger ved, at en allerede udstykket stor, uhensigtsmæssig ejerlejlighed blev om-

dannet til to mindre, hensigtsmæssige ejerlejligheder.

Den uklarhed om forståelsen af loven, som er kommet til udtryk gennem to modstridende landsretskendelser, kan naturligvis afklares ved, at en sag indbringes for højesteret. Uklarheden vil også kunne afklares gennem en lovændring.

Under hensyntagen til folketingets arbejdspress i den indeværende samling har jeg ikke fundet anledning til at foreslå en ændring af ejerlejlighedsloven.

Spm. nr. 204

Til *boligministeren* (9/2 82) af:

Kirsten Fog Hjort (SF):

»Hvilke initiativer påtænker ministeren at iværksætte for at sikre, at beboerne i det almennyttige byggeri ikke skal opleve huslejestigninger, der langt overstiger lønudviklingen?«

Begrundelse

Da § 46 til lov om boligbyggeri blev fremlagt i folketinget i 1979 af SV-regeringen, sagde den socialdemokratiske ordfører, Kaj Poulsen bl.a.: »Det vil betyde, at folk, der flytter ind i nyt almennyttigt byggeri, har sikkerhed for, at deres husleje aldrig i normale situationer vil blive større i forhold til indkomsten, end da de flyttede ind. Den nye ordning vil fjerne den rentesikringsbombe, som beboerne i det almennyttige byggeri desværre har måttet leve med i alt for lang tid.« (Folketingstidende 15. februar 1979, spalte 6789).

Det er korrekt, at rentesikringsbomben er blevet delvis afmonteret, men beboerne i det nye almennyttige byggeri, højrentebebyggelserne, oplever i denne tid huslejestigninger, der overstiger lønudviklingen; nu skyldes det imidlertid energiprisernes himmelflugt.

Til eksempel skal nævnes Vejlbys Vestbebyggelsen ved Århus, hvor beboerne i fortvivelse over de pr. 1. januar 1982 varslede huslejestigninger på 45 kr. pr. m² pr. år, hvoraf de 2/3 skyldes energiudgifter og 1/3 rentesikringsaftrapning, har indledt en huslejeboycot. I 1979 udgjorde energiudgifterne 20 pct. af det samlede budget, i 1980 22 pct., i 1981 24 pct., og i 1982 budgetteres med 30 pct. Denne stigning er sket på trods af, at

[Kirsten Fog Hjort]

beboerne fra 1977 til 1979 nedsatte deres varmemeforbrug med 20 pct. og siden har haft et stagnerende forbrug.

Besvarelse (11/2 82):

Boligministeren (Erling Olsen):

For så vidt angår huslejestigningerne i det almennyttige byggeri skal jeg henvise til Kaj Poulsens citerede udtalelse i spørgerens begrundelse.

Spørgeren har imidlertid ret i, at det er varmeudgifterne, som belaster boligudgifterne i det almennyttige byggeri.

Regeringen har heroverfor taget 2 initiativer.

Det ene er en støtte til nedbringelse af energiudgifterne gennem tilskud til energibesparende foranstaltninger i udlejningsbyggeriet. Det er et tilskud på 30 pct. for så vidt angår arbejder, der tilendebringes i 1982, for at opfylde nogle mål opstillet af en energikonsulent ved et såkaldt varmesyn på ejendommen. Dette skulle betyde, at energiforbruget og dermed varmeregningerne kunne begrænses.

Det andet initiativ, som regeringen har taget, er en forøgelse af bevillingerne til dækning af pensionisters varmeudgifter.

Ud over dette ser regeringen sig ikke i stand til at foretage yderligere.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. 78

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Fra socialministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Bernhard Baunsgaard (RV) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran sp. 1623, var sålydende:

Til *socialministeren* (21/1 82) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Kan ministeren oplyse, hvorledes mulighederne for tilskud til Grevinde Danner-Stiftelsen har udviklet sig? Specielt ønskes op-

lyst, om der stadig fra Københavns kommune stilles krav om opgivelse af CPR-numre på de kvinder, der henvender sig om akut hjælp.«

Supplerende besvarelse (10/2 82):

Socialministeren (Bent Hansen):

I fortsættelse af mit svar af 3. februar 1982 på det stillede spørgsmål kan jeg oplyse, at forhandlingerne vedrørende driften af krisecenteret i Nansensgade nu er afsluttet ved møder den 8. februar 1982 med overborgmester Egon Weidekamp og socialborgmester Pelle Jarmer, Københavns kommune, og repræsentanter for kvindecenteret.

De implicerede parter er blevet enige om en ordning, der giver grundlag for fortsat drift af krisecenteret i en 2 års periode.

Aftalen går nærmere ud på, at der vil blive søgt bevilget 700.000 kr. årligt i 2 år, heraf 200.000 kr. årligt fra Københavns kommune, til kvindecenterets arbejde for voldsramte kvinder og deres børn.

Spørgsmålet om registrering er samtidig bortfaldet.

Bortfaldet spørgsmål:

Spm. nr. 217

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. 217, der var stillet af Waldorff (VS) til arbejdsministeren, den 16. februar 1982 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *arbejdsministeren* (10/2 82) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren, som han har gjort det i Lunderskovsagen, gribe ind mod, at langtidsarbejdsløse, der ansættes med statstilskud, overtager arbejde, som ellers udføres af ansatte uden statstilskud?«

Begrundelse

Det er glædeligt, at arbejdsministeren vil gribe ind i Lunderskovsagen og meddele Lunderskov kommune, at det er lovstridigt at fyre ordinært ansatte og til gengæld ansætte

[Waldorff]

langtidsarbejdsløse efter jobtilbudsordningen.

Men det er ikke nok at gribe ind i den konkrete sag, hvis arbejdsministerens intentioner er at stoppe jobtilbudsordningen som en omfordeler af arbejdsløsheden.

Lunderskovksemplet er ikke noget særtilfælde. Inden for hospitalsområdet, pleje- og omsorgsområdet, det grønne område samt inden for post- og telegrafvæsenet m.v. sker helt tilsvarende ting. Det samme gælder på det private arbejdsmarked.

Arbejdsministeren er sikkert bekendt med den her skitserede situation, bl. a. fordi VS gentagne gange har fremført, hvordan jobtilbudsordningen mere omfordeler arbejdsløsheden end formindsker den.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om apoteksvirksomhed.
(Lovforslag nr. L 100. Fremsat 10/2 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erenbjerg (S):

Det følgende lovforslag om ændring af apotekerloven kan deles op i tre hovedafsnit: 1) ændringer med hensyn til selve distributionsstrukturen, 2) ændringer med hensyn til produktion af lægemidler og endelig 3) ændringer med hensyn til økonomien i apoteksvæsenet.

Baggrunden for lovforslaget er en ekspertgruppe, der i 1972 blev nedsat for at udarbejde forslag til ændringer af den gældende apotekerlov fra 1954. De seneste års udvikling og ændringer af samfundet har medført, at en strukturrationalisering med hensyn til såvel distribution som fremstilling af lægemidler er yderst påkrævet.

Lovforslaget vil ikke bryde med den tradition og de grundlæggende principper, der ligger bag den gældende apotekerlov, men indeholder nogle tidssvarende justeringer med hensyn til bevillinger og med hensyn til karakteren af de enkelte apoteksenheder.

Det vil her være på sin plads at fastslå, at det danske apotekervæsen er veludbygget og velfungerende, men det må fremstå lige så

klart, at med de ikke ubetydelige midler, som samfundet årligt bidrager med, må samfundet også have en indsigt med den produktion, der finder sted, og med den prisfastsættelse, der finder sted. Samfundet har en helt klar forpligtelse til at påse, at befolkningen sikres lægemidler til en rimelig pris og med nogle rimelige samfundsmæssige omkostninger.

Distributionen af medicinske præparater vil fortsat ske på apoteksenheder, der hviler på en bevilling udstedt af indenrigsministeren. Men for at kunne opretholde et ens prisniveau, en forsyningssikkerhed for enhver borger, så enhver har mulighed for i umiddelbar nærhed af hjemmet at blive forsynet med lægemidler, vil det være nødvendigt at opretholde et afgifts- og tilskudssystem, således at de apoteker, der har det største befolkningsunderlag, bidrager til de apoteker, der nødvendigvis må findes på steder, hvor befolkningsunderlaget er mere spinkelt.

Baggrunden for denne beregning af såvel afgifter som tilskud skal være apotekernes nettoudbytter, som fremgår af det regnskab, det enkelte apotek hvert år skal indsende til sundhedsstyrelsen, som på baggrund af dette regnskabsmateriale også vil beregne apotekernes bruttoavance. Disse beregninger kræver ændrede regnskabsopstillinger, idet man, som det senest er påvist af statsrevisorerne, hidtil har anvendt nogle regnskabsopstillinger, som ikke har givet et sandt billede af de reelle nettoudbytter. F. eks. har rentegevinster opnået gennem rentefri kreditter fra leverandørerne hidtil ikke være medregnet i apotekernes nettoudbytter – til helt klar ugunst for de mindre apoteksenheder. Fremover vil det være de reelle nettoudbytter, som vil danne grundlag for afgifts- og tilskudsbe-
regningen.

Den produktion af lægemidler, der i dag finder sted på apotekerne – både de private og sygehusapotekerne – samt i medicinalindustrien, vil fortsætte uændret, idet samfundet af forsyningssikkerhedsmæssige grunde stadig har en interesse i, at der finder en produktion sted på apotekerne – en produktion der i dag udgør ca. 40 pct. af den samlede lægemiddelproduktion i mængde og ca. 25 pct. i pris.

Den forsyningssikkerhed, denne produktion er garanti for, samt de beskæftigelsesmæssige virkninger er helt i samfundets interesse,